

**Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Opocznie**

**Ocena stanu sanitarnego
powiatu opoczyńskiego za rok 2023**

Opoczno 2024 r.

Spis treści:	str.
I Ocena stanu sanitarnego obiektów żywnościowo-żywnościowych będących pod nadzorem Sekcji Nadzoru Bezpieczeństwa Żywności i Żywnienia	5
II Ocena zachorowań oraz stanu sanitarnego placówek ochrony zdrowia nadzorowanych przez Sekcję Nadzoru Epidemiologii	13
III Ocena stanu sanitarnego obiektów nadzorowanych przez Sekcję Nadzoru Higieny Środowiska w Zakresie Higieny Komunalnej	29
IV Ocena higieny środowiska pracy nadzorowanego przez Sekcję Nadzoru Higieny Środowiska w Zakresie Higieny Pracy	37
V Ocena stanu sanitarno-technicznego placówek oświatowo-wychowawczych nadzorowanych przez Sekcję Nadzoru Higieny Środowiska w zakresie Higieny Dzieci i Młodzieży	43
VI Działania w zakresie Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia	50
VII Działania w zakresie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego	56
VIII Działania Oddziału Ekonomiczno-Administracyjnego.	59

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Opocznie obejmuje swoim nadzorem miasto Opoczno i Drzewicę oraz gminy: Opoczno, Drzewica, Białaczów, Mniszków, Paradyż, Poświętne, Sławno i Żarnów. Działalność swoją prowadzi na mocy Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej z dnia 14 marca 1985 r. (tj. Dz.U. z 2024, poz. 416).

Mapa powiatu opoczyńskiego.

Państwowa Inspekcja Sanitarna jest organem powołanym do nadzoru nad warunkami:

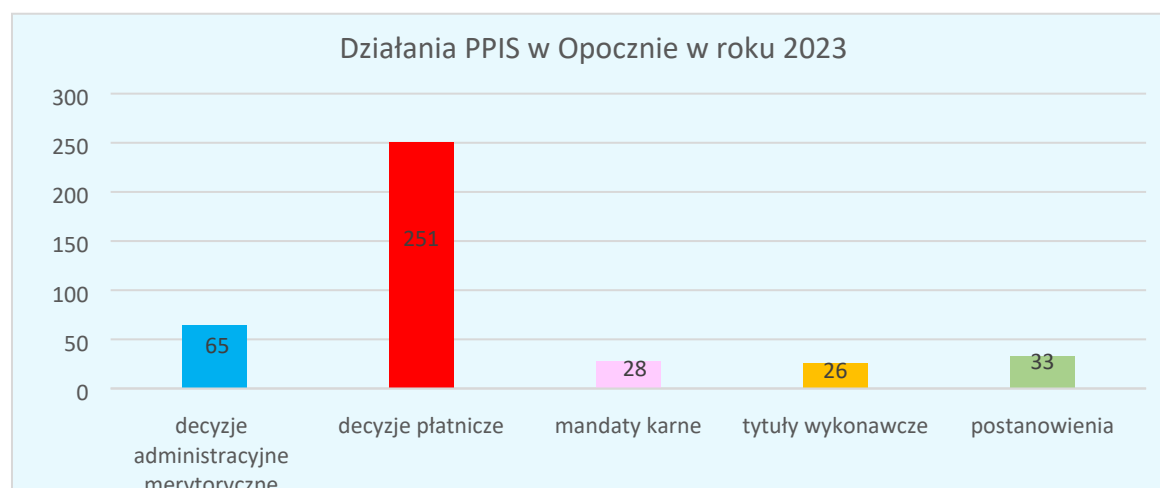
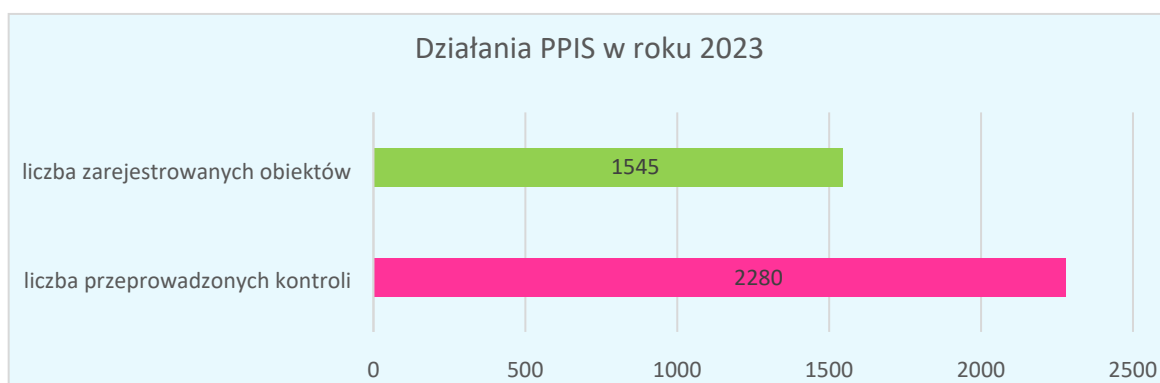
- higieny środowiska,
- higieny pracy w zakładach pracy,
- higieny procesów nauczania i wychowania,
- higieny wypoczynku i rekreacji,
- zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku,
- higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne.

Celem nadzoru Państwowej Inspekcji Sanitarnej nad wyżej wymienionymi warunkami jest ochrona zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobieganie powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych oraz wprowadzanie do obrotu środków zastępczych, jak również zapobieganie uzależnieniom, nadzór nad stosowaniem w produkcji prekursorów.

Działania PSSE w Opocznie podjęte w 2023 roku, zostały przeprowadzone w oparciu o tworzony corocznie „Plan zasadniczych zamierzeń”, zgodnie z wytycznymi Łódzkiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, w którym określono cel, główne kierunki, działania i zasadnicze zamierzenia, przyjęte do realizacji na dany rok dla

poszczególnych komórek organizacyjnych, harmonogram nadzoru nad obiektami oraz harmonogramy poboru próbek i wykonywania pomiarów. Pracownicy Powiatowej Stacji realizują w/w zadania w systemie zarządzania na właściwym poziomie. W 2023 roku pod nadzorem PPIS w Opocznie zarejestrowanych było 1545 obiektów, przeprowadzono ogółem 2280 kontroli, wydano 65 decyzji administracyjnych merytorycznych oraz 251 decyzji płatniczych, wystawiono 26 tytułów wykonawczych oraz 33 postanowienia. Pobrano 445 próbek do badań oraz wykonano w placówkach oświatowych 1214 oznaczeń fizycznych, nałożono 28 mandatów karnych na kwotę 6250,00 złotych. Przeprowadzono również kontrole z poza harmonogramu, wynikające z otrzymanych powiadomień oraz wniosków ludności o podjęcie interwencji.

Ocena stanu sanitarnego powiatu opoczyńskiego za 2023 r. przedstawia działania jakie podejmowali pracownicy PSSE w Opocznie, w ramach sprawowania zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzenia działalności zapobiegawczej.

I. Ocena stanu sanitarnego obiektów żywnościowo-żywnieniowych będących pod nadzorem Sekcji Nadzoru Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia

W roku 2023 pod nadzorem Sekcji Nadzoru Bezpieczeństwa Żywności i Żywienia znajdowało się 980 zakładów, z tego skontrolowano 329 zakładów i zatwierdzono 86. Przeprowadzono ogółem 421 kontrole sanitarnych, w tym 44 kontrole interwencyjne. Na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego oceniono 185 zakładów. Ogółem wydano 31 decyzji administracyjnych. Decyzji unieruchomienia działalności całego zakładu oraz decyzji zakazu wprowadzania produktu do obrotu nie wydawano. Nałożono ogółem 27 mandatów karnych na sumę 6050,00 zł.

W 2023 r. w ramach urzędowej kontroli i monitoringu ogółem pobrano 176 próbek żywności, materiałów do kontaktu z żywnością z obiektów obrotu żywnością. Próbki pobierano do badań mikrobiologicznych i fizykochemicznych. Próbek nie kwestionowano.

Do Łódzkiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Łodzi skierowano 4 wnioski o nałożenie kary finansowej. Trzy wnioski skierowane były na podstawie art. 103 ust. 1 pkt. 4 Ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz.U. z 2023r., poz.1448) za prowadzenie produkcji pierwotnej borówki amerykańskiej w gospodarstwach rolnych, bez złożenia wniosków o wpis gospodarstw do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli żywności organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Czwarty wniosek o nałożenie kary pieniężnej skierowany był na podstawie art. 103 ust. 1 pkt. 4 Ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 roku o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U z 2023r., poz. 1448) za prowadzenie sprzedaży suplementów diety na aukcjach internetowych na portalu Allegro.pl bez złożenia wniosku o wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli żywności organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej. ŁPWIS uznał wnioski za uzasadnione i nałożył na przedsiębiorców kary pieniężne.

Obiekty produkcji żywności:

W 2023 r. nadzorem Sekcji BŻŻ objętych było 148 zakładów produkcji żywności. Są to: piekarnie, ciastkarnie, automaty do lodów, przetwórnice owocowo-warzywne i inne wytwórnice żywności, w tym produkcja pierwotna. W roku 2023 przeprowadzono 64 kontrole, podczas których nałożono 4 mandaty karne. Wydano 4 decyzje administracyjne. Podczas kontroli zwracano szczególną uwagę na właściwą jakość zdrowotną surowców, właściwy stan sanitarno-higieniczny i techniczny powierzchni przeznaczonych do kontaktu z żywnością,

prawidłowość przebiegu procesów technologicznych, wyposażenie w sprzęt i urządzenia, warunki przechowywania surowców, opracowanie, wdrażanie i przestrzeganie instrukcji dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej, przechowywanie, znakowanie i pochodzenie środków spożywczych, zapewnienie skutecznej ochrony przed szkodnikami, dokumentację umożliwiającą zidentyfikowanie dostawcy półproduktów, na posiadanie deklaracji zgodności używanych materiałów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, prawidłowość mycia i dezynfekcji sprzętu produkcyjnego, przestrzeganie zasad systemu HACCP, przestrzeganie wymagań dotyczących podawania informacji w odniesieniu do nieopakowanych środków spożywczych określonych w artykule 44 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z 25.10.2011r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, badania właścicielskie wyrobów, sposób gromadzenia i usuwania odpadów, na właściwą jakość zdrowotną surowców, substancji dodatkowych ich prawidłowe przechowywanie (temp., wilgotność), dokonywano weryfikacji temperatur w urządzeniach chłodniczych przy użyciu wzorcowanego termometru, stosowanie substancji dodatkowych i substancji pomagających w przetwarzaniu żywności, dokumentację na artykuły pochodzenia zwierzęcego, HDI, oznakowanie, transport, funkcjonowanie systemu traceability, prawidłowe znakowanie wyrobów gotowych, wykonywanie wymazów czystościowych z powierzchni wyposażenia i sprzętu przeznaczonych do kontaktu z żywnością, wyniki badań surowców stosowanych do produkcji, w szczególności mąki w kierunku zawartości metali ciężkich; zawartości pestycydów; zawartości mikotoksyn, badań mikrobiologicznych mąki.

Decyzje administracyjne wydawane były m.in. na: doprowadzenie powierzchni ścian lub podłóg do prawidłowego stanu sanitarno-technicznego. Karanie mandatowe stosowano głównie za brak porządku i czystości w pomieszczeniach zakładu oraz za brak aktualnych orzeczeń lekarskich do celów sanitarno -epidemiologicznych.

Tab. 1 Obiekty produkcji żywności

Lp.	Rodzaj obiektu	Liczba obiektów	Liczba kontroli	Liczba mandatów	Liczba decyzji
1	Automaty do lodów	19	22	0	0
2	Piekarnie	11	14	1	3
3	Ciastkarnie	8	10	0	0
4	Przetwórnice owoc.-warzywne	3	4	0	1
5	Zakłady przemysłu zbożowego	1	0	0	0
6	Zakłady garmazeryjne	1	0	0	0
7	Produkcja pierwotna, rolniczy handel detaliczny, dostawcy bezpośredni	101	12	3	0
8	Producenci żywności w warunkach domowych	2	0	0	0
9	Inne wytwórnie żywności	2	2	0	0
	Ogółem	148	64	4	4

Obiekty obrotu żywnością:

W 2023r. nadzorem Sekcji BŻŻ objęte były 622 zakłady obrotu żywnością. Są to: sklepy, kioski, hurtownie, obiekty ruchome i tymczasowe, środki transportu, apteki, inne obiekty obrotu żywnością: w tym kioski prowadzące sprzedaż mięsa na targowisku (17 kiosków). W 2023 roku przeprowadzono 223 kontrole sanitarne, podczas których nałożono 15 mandatów karnych, wydano 16 decyzji administracyjnych, nie wydano decyzji o unieruchomieniu zakładu oraz decyzji zakazu wprowadzania produktu do obrotu.

Decyzje administracyjne wydawano m.in. na : zapewnienie prawidłowego stanu sanitarno - technicznego ścian, podłóg lub sufitów w pomieszczeniach sklepów, zapewnienie prawidłowego stanu powierzchni wyposażenia sklepu przeznaczonych do kontaktu z żywnością, zapewnienia prawidłowej szafy do przechowywania odzieży wierzchniej i roboczej, zapewnienia prawidłowego stanu sanitarno- technicznego drzwi, zapewnienia prawidłowego działania punktów wodnych.

Podczas kontroli zwracano uwagę na warunki przechowywania artykułów spożywczych, terminy przydatności do spożycia, cechy organoleptyczne, prawidłowość znakowania żywności, w tym szczególnie suplementów diety i środków specjalnego przeznaczenia żywieniowego, dokumentację umożliwiającą zidentyfikowanie dostawcy żywności, w przypadku artykułów pochodzenia zwierzęcego HDI, opracowanie dokumentacji i wdrożenie zasad systemu HACCP.

Za stwierdzone nieprawidłowości nałożono 15 mandatów karnych. Karanie mandatowe stosowano głównie za: brak zachowanej czystości i porządku, brak zachowanej higieny sprzedaży środków spożywczych, brak zachowanej segregacji artykułów spożywczych w urządzeniach chłodniczych, niewłaściwe przechowywanie artykułów łatwopsujących (niewłaściwa temperatura przechowywania, niezgodna z zaleceniami producentów), wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po terminie przydatności do spożycia, po upływie daty minimalnej trwałości, z oznakami zmian organoleptycznych, brak prowadzonej na bieżąco dokumentacji systemu HACCP (brak aktualnych rejestrów monitorowania CCP), brak aktualnych orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych personelu.

Do Łódzkiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego skierowano 1 wniosek o nałożenie kary pieniężnej na podstawie art. 103 ust. 1 pkt. 4 Ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 roku o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U z 2023r., poz. 1448) za prowadzenie sprzedaży suplementów diety na aukcjach internetowych na portalu Allegro.pl bez złożenia

wniosku o wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli żywności organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Tab. 2 Obiekty obrotu żywnością

L.p.	Rodzaj obiektu	Liczba obiektów	Liczba kontroli	Liczba mandatów	Liczba decyzji
1	Sklepy spożywcze	259	165	15	16
2	Kioski spożywcze, w tym kioski mięsne na targowisku kontrolowane wspólnie z weterynarią	27	18	0	2
3	Magazyny hurtowe	19	14	0	3
4	Obiekty ruchome i tymczasowe na targowisku	80	5	0	0
5	Środki transportu	190	16	0	0
6	Inne obiekty obrotu żywnością	18	2	0	0
7	Apteki	29	3	0	0
	Ogółem	622	223	15	16

Zakłady żywienia zbiorowego otwartego i zamkniętego:

W 2023 r. nadzorem objętych było 189 obiektów. Są to: restauracje, bary, zakłady małej gastronomii, pijalnie piwa ze sprzedażą fast food, stołówki w szkołach, przedszkolach, internatach, koloniach oraz punkty wydawania posiłków gotowych. Łącznie przeprowadzono 124 kontrole tych obiektów, wydano 11 decyzji administracyjnych. Za stwierdzone podczas kontroli nieprawidłowości nałożono 8 mandatów karnych.

Decyzje wydawane były głównie na: prawidłowy stan sanitarno-techniczny instalacji kanalizacyjnej w zakładzie, zapewnienie prawidłowo działającego punktu wodnego, doprowadzenie do prawidłowego stanu sanitarno-technicznego sufitów, ścian lub podłóg w pomieszczeniach zakładów, przywrócenie prawidłowej funkcjonalności pomieszczeniom zakładu, zapewnienie prawidłowego stanu sanitarno-technicznego powierzchni wyposażenia, w tym powierzchni przeznaczonym do kontaktu z żywnością, zamontowanie ekranów przeciw owadom w otwieranych oknach w pomieszczeniu kuchni.

W czasie kontroli sprawdzano ogólny stan sanitarny zakładów oraz pochodzenie surowców używanych do produkcji, warunki przechowywania surowców, półproduktów, produktów gotowych, prawidłowość procesów technologicznych z uwzględnieniem poszczególnych etapów procesu produkcyjnego, prawidłowość prowadzenia procesu dezynfekcji termicznej naczyń, prawidłowość dokumentowania czynności związanych z realizacją GHP/GMP, oceniano stopień wdrożenia zasad systemu HACCP.

Karanie mandatowe stosowano za: brak porządku i czystości w pomieszczeniach zakładów, brak zachowanej segregacji przechowywania środków spożywczych nietrwałych mikrobiologicznie, brak aktualnych orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych, stosowanie środków spożywczych po terminie przydatności do spożycia, niewłaściwą temperaturę przechowywania środków spożywczych nietrwałych mikrobiologicznie.

Tab. 3 Zakłady żywienia zbiorowego otwartego i zamkniętego

Lp.	Rodzaj obiektu	Liczba obiektów	Liczba kontroli	Mandaty	Liczba decyzji
1	Zakłady żywienia zbiorowego otwarte (restauracje, bary)	59	34	4	6
2	mała gastronomia i picanie piwa	56	29	4	2
3	zakłady żywienia zbiorowego zamknięte	74	61	0	3
	Ogółem	189	124	8	11

WSPÓLPRACA Z INSPEKCJĄ WETERYNARYJNĄ.

1. Wspólne kontrole z przedstawicielami Powiatowego Lekarza Weterynarii targowisk oraz obiektów funkcjonujących na ich terenie.

W okresie od 01.01.2023 do 31.12.2023 roku współpraca z Inspekcją Weterynaryjną prowadzona była w oparciu o Porozumienie z dnia 16.11.2018r. o współdziałaniu i współpracy organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej i organów Inspekcji Weterynaryjnej na obszarze powiatu opoczyńskiego.

1. Wspólne kontrole targowisk oraz obiektów funkcjonujących na ich terenie.

Wspólnych kontroli z Inspekcją Weterynaryjną na targowisku miejskim w Opocznie ul. Sportowa 20 przeprowadzono 9. Na targowisku miejskim w Opocznie ul. Piotrkowska 66 wspólnych kontroli nie przeprowadzono. Kontrole dotyczyły m.in.: legalności wprowadzanej do obrotu żywności pochodzenia zwierzęcego oraz zagospodarowania odpadów pochodzenia zwierzęcego w związku z występowaniem w Polsce przypadków afrykańskiego pomoru świń (ASF).

2. Wspólne kontrole interwencyjne.

W okresie od 01.01.2023 do 31.12.2023r. przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną interwencyjną wspólną z przedstawicielami Inspekcji Weterynaryjnej. Kontrolę przeprowadzono w związku z interwencją złożoną anonimowo, dotyczącą nielegalnej produkcji i sprzedaży wyrobów wędliniarskich. W trakcie kontroli stwierdzono sprzedaż wyrobów wędliniarskich. Na właściciela gospodarstwa rolnego nałożono mandat karny za brak porządku i czystości w pomieszczeniach, niewłaściwą temperaturę przechowywania wyrobów wędliniarskich, brak identyfikowalności części surowców stosowanych do produkcji oraz brak orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych.

Ponadto Powiatowemu Lekarzowi Weterynarii w Opocznie przekazano 2 sprawy do rozpatrzenia według kompetencji, dotyczące produkcji żywności pochodzenia zwierzęcego.

3. Wspólne kontrole tematyczne. W 2023 r. nie przeprowadzano kontroli sanitarnych tematycznych na targowisku miejskim w Opocznie przy ul. Sportowej 20 wspólnie z przedstawicielami Powiatowego Lekarza Weterynarii.

Na targowisku miejskim w Opocznie, ul. Piotrkowska 66 wspólnie z przedstawicielami Powiatowego Lekarza Weterynarii w Opocznie, nie przeprowadzono wspólnych kontroli sanitarnych tematycznych.

4. Współpraca w zakresie nadzoru nad odpadami kuchennymi i cateringowymi pochodzącymi z zakładów żywienia zbiorowego.

Na podstawie art. 4 ust.2 porozumienia ramowego z dnia 16.11.2018 roku zawartego pomiędzy Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Opocznie i Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Opocznie przekazywane są informacje o stwierdzonych lub podejrzanych przypadkach nielegalnego zagospodarowania odpadów gastronomicznych w żywieniu zwierząt.

6. Przekazywanie informacji o przypadkach zatruc pokarmowych.

W roku sprawozdawczym do Powiatowego Lekarza Weterynarii w Opocznie przesyłano informację o 1 przypadku podejrzenia zatrucia pokarmowego.

PPIS w Opocznie zwrócił się do Powiatowego Lekarza Weterynarii w Opocznie pismem o przekazanie informacji o wynikach postępowania przeprowadzonego przez Inspekcję Weterynaryjną w związku z podejrzeniem zbiorowego zatrucia pokarmowego u rodziny.

W przedmiotowym piśmie PPIS w Opocznie poinformował Powiatowego Lekarza Weterynarii w Opocznie, że w badaniach laboratoryjnych przeprowadzonych w PSSE w Piotrkowie Tryb. nie wykryto w badanych próbkach bakterii Salmonella spp.

7. W 2023 r. nie przekazywano informacji o podejrzeniu wystąpienia fałszowania świadectw, atestów i innych dokumentów wydawanych przez obie inspekcje.

8. Współpraca w ramach systemu RASFF.

W roku sprawozdawczym nie prowadzono współpracy w ramach systemu RASFF.

9. Wspólne szkolenia.

W roku sprawozdawczym nie odbyły się wspólne szkolenia.

10. W roku 2023 r. zarejestrowano 3 zakłady znajdujące się pod wspólnym nadzorem: przeprowadzono 1 wspólną kontrolę sanitarną, w wyniku której nałożono 1 mandat karny za brak porządku i czystości w pomieszczeniach zakładu oraz za brak zachowanej segregacji w urządzeniach chłodniczych; wydano 1 decyzję administracyjną dotyczącą doprowadzenia do prawidłowego stanu sanitarno-technicznego sufitów w pomieszczeniach zakładu. W zakładzie przeprowadzono również kontrolę sprawdzającą wykonanie zaleceń pokontrolnych. Ogółem przeprowadzono 1 wspólną kontrolę sanitarną.

Ponadto z przedstawicielami Wojskowej Inspekcji Sanitarnej przeprowadzono jedną kontrolę sanitarną w Hurtowni Drobiarskiej.

WSPÓŁPRACA Z INNYMI JEDNOSTKAMI KONTROLUJĄCYMI

1. Współpraca z Inspekcją Handlową.

W roku sprawozdawczym współpracy nie prowadzono.

2. Współpraca z Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa.

W roku sprawozdawczym prowadzono 1 kontrolę sanitarną w zakładzie produkcji pierwotnej borówki amerykańskiej.

Do Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa skierowano 2 pisma dotyczące: jedno dotyczące prowadzonego dochodzenia epidemiologicznego w sprawie podejrzenia zbiorowego zatrucia pokarmowego w zakresie stosowania środków ochrony roślin; drugie dotyczące przekazania danych o produkcji pierwotnej borówki amerykańskiej w 3 gospodarstwach rolnych uprawiających borówkę amerykańską w związku

z powiadomieniem informacyjnym w celu podjęcia działań nr 610663 zgłoszonym przez SCP Niemiec w sprawie wykrycia obecności RNA specyficznego dla wirusa wątroby typu A i NoV GI, DII w mrożonych borówkach amerykańskich.

3. Współpraca z Wojewódzkim Inspektorem Farmaceutycznym.

W roku sprawozdawczym współpracy nie prowadzono.

4. Współpraca z Inspekcją Jakości Handlowej Art. Rolno-Spożywczych.

W roku sprawozdawczym współpracy nie prowadzono.

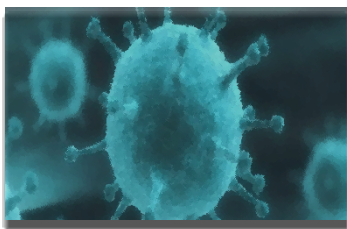
4. Współpraca ze Strażą Miejską i Policją.

W roku 2023 z funkcjonariuszami Straży Miejskiej w Opocznie wspólnych kontroli nie przeprowadzono.

Z funkcjonariuszami Komendy Powiatowej Policji w Opocznie przeprowadzono czynności w gospodarstwie domowym w związku z podejrzeniem zatrucia pokarmowego. We współpracy z Prokuraturą oraz Policją pobrano próbki żywności z zabezpieczonych w domu przez Prokuraturę i Policję środków spożywczych, celem badań w kierunku mikrobiologii.

5. Współpraca z Prokuraturą.

W roku sprawozdawczym czynności poboru próbek zabezpieczonych na Komendzie Policji w Opocznie prowadzone były w porozumieniu z Prokuraturą.

II. Ocena zachorowań oraz stanu sanitarnego placówek ochrony zdrowia nadzorowanych przez Sekcję Nadzoru Epidemiologii.

1. Obiekty ochrony zdrowia

Sekcja Nadzoru Epidemiologii obejmowała swoim nadzorem w 2023 roku 94 placówki ochrony zdrowia, w tym jedną placówkę typu zamkniętego, tj. SP ZOZ Szpital Powiatowy im. E. Biernackiego w Opocznie oraz jedną placówkę „Lumed sp.z.o.o” w Opocznie świadczącą usługi chirurgii jednego dnia oraz 92 placówki ochrony zdrowia typu otwartego. Ilość obiektów objętych nadzorem w 2023 roku – 94, a ilość podmiotów wykonujących działalność leczniczą – 78.

Tab.1 Placówki ochrony zdrowia nadzorowane w 2023 r.

Nazwa/ rodzaj placówki ochrony zdrowia nadzorowanej w 2023 r.	Liczba
Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, Szpital Powiatowy w Opocznie	1
Chirurgia Jednego Dnia „LUMED sp.z.o.o”	1
Wiejskie/ Gminne Ośrodki Zdrowia oraz POZ przy SPZOZ Szpital Powiatowy w Opocznie	5
Poradnia Fizykoterapii przy SP ZOZ Szpital Powiatowy w Opocznie	1
ZOL przy SP ZOZ Szpital Powiatowy w Opocznie	1
SP ZOZ w Nowym Dworze Mazowieckim - POZ w Drzewicy	1
Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej (POZ)	14
NZOZ Domowa Opieka Medyczna/ Hospicjum Domowe	2
Rehabilitacja i fizykoterapia	11
Prywatne Gabinety Stomatologiczne + NZOZ stomatologiczne	26
Prywatne Gabinety Okulistyczne	5
Prywatne Gabinety Laryngologiczne	1
Prywatne Gabinety Ginekologiczne	6
Prywatne Gabinety Urologiczne	1
Prywatne Gabinety Neurologiczne	2
Prywatne Gabinety Psychiatryczne	1
Prywatne Gabinety Lekarskie i internistyczne	6
Prywatne Gabinety Dermatologiczne	2
Prywatne Gabinety USG	2
Prywatne Laboratoria i punkty pobrań materiałów biologicznych	3
Pracownia Protetyki Dentystycznej	1
Prywatna Praktyka Położnicza	1

W 2023 r. przeprowadzono łącznie 137 kontroli sanitarnych w nadzorowanych placówkach ochrony zdrowia, dotyczących zarówno stanu sanitarno-technicznego (134) oraz trzy kontrole tematyczne dotyczące zakażeń szpitalnych i prowadzonych badań mikrobiologicznych w szpitalach, a w przypadku posiadania punktów szczepień prawidłowego wykonywania działań związanych z obowiązkowymi szczepieniami ochronnymi (26 kontroli).

W 2023 r. karania mandatowego nie stosowano i nie wydawano decyzji płatniczych ani decyzji na poprawę stanu sanitarnego nadzorowanych placówek. W przypadku stwierdzenia drobnych nieprawidłowości wpisywano w protokołach doraźne zalecenia, które zostały wykonane w wyznaczonym terminie.

Stan techniczny i funkcjonalność nadzorowanych podmiotów leczniczych:

W 2023 roku na nadzorowanym terenie, powstały 3 nowe placówki ochrony zdrowia, tj.: 1 prywatny gabinet fizjoterapii, 1 prywatny gabinet świadczący usługi położnicze, 1 prywatny gabinet stomatologiczny (który po odbiorze zawiesił działalność). Zlikwidowano 1 placówkę typu POZ w prywatnym NZOZ w gminie Białaczów. Trzy ośrodki wiejskie/gminne zostały zlikwidowane przez SP ZOZ Szpital Powiatowy w Opocznie, a w tych lokalizacjach zostały otworzone trzy nowe przychodnie POZ należące do prywatnego NZOZ-u.

Nowopowstały gabinet fizjoterapii zajmuje pomieszczenie w budynku, w którym świadczone są inne usługi, w tym również medyczne. Pomieszczenie umożliwia świadczenie usług osobom niepełnosprawnym, jest podzielone na część służącą do masażu oraz do ćwiczeń rehabilitacyjnych. W gabinecie stosuje się środki do dezynfekcji powierzchni oraz rąk, które są dopuszczone przez URPL, które były używane zgodnie z zaleceniami producenta oraz procedurami.

Gabinet położnej otwarty w 2023 r. znajduje się w wydzielonej części budynku jednorodzinnej. W gabinecie prowadzone jest przez położną poradnictwo związane z przygotowaniem do rodzicielstwa, badanie KTG, poradnictwo uroginekologiczne, poradnictwo laktacyjne i związane z opieką noworodka. Pomieszczenie wyposażone jest w leżankę, wagę, urządzenie do pomiaru KTG, przewijak, wanienki i lalki służące do nauki opieki związanej z kąpielą i higieną noworodka. W gabinecie stosowane są środki do dezynfekcji powierzchni i rąk dopuszczone przez URPL, które były używane zgodnie z zaleceniami producenta

W Wiejskim Ośrodku Zdrowia w Mroczkowie Gościńnym, należącym do SP ZOZ Szpitala Powiatowego w Opocznie przeprowadzono generalny remont, polegający na odnowieniu pomieszczeń gabinetów lekarskich i gabinetu zabiegowego, poczekalni, pomieszczeń sanitarnych i technicznych, korytarzy oraz pomieszczenia socjalnego. Wszystkie pomieszczenia zostały pomalowane, położono nowe płytki na ścianach i podłogach w pomieszczeniach sanitarnych, wymieniono stolarkę okienną, zamontowano pompę ciepła oraz wykonano termoizolację budynku. W przychodni stosuje się środki do dezynfekcji powierzchni i rąk dopuszczone przez URPL, które są używane zgodnie z zaleceniami producenta oraz procedurami.

Ocena procesów dezynfekcji, sterylizacji oraz gospodarki odpadami medycznymi.

Podczas przeprowadzonych w 2023 r. kontroli oceniane były m.in.: procesy dezynfekcji i sterylizacji, które odgrywają ważną rolę w prewencji zakażeń powstałych podczas realizacji świadczeń zdrowotnych. Procesy dezynfekcji i sterylizacji, w kontrolowanych placówkach były prowadzone zgodnie z procedurami. W doborze preparatów uwzględniona została specyfika poszczególnych obszarów oraz zasady zapobiegania zakażeniom. Placówki posiadają opracowane instrukcje dotyczące przygotowywania i przechowywania środków dezynfekcyjnych. Wiele gabinetów lekarskich oraz gabinetów zabiegowych stosuje sprzęt jednorazowy oraz jałowe materiały opatrunkowe. Gabinety, które nie posiadają własnych autoklawów korzystają z usług innych placówek medycznych na podstawie zawartych umów, w tych przypadkach obowiązuje szczególne zabezpieczenie przed ich wtórnym skażeniem. W skontrolowanych placówkach stosowano środki do dezynfekcji dopuszczone przez URPL, które były używane zgodnie z zaleceniami producenta oraz procedurami. Podczas kontroli zwracano uwagę na prawidłowy przebieg procesów dezynfekcji i sterylizacji, również w kontekście zaleceń Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025.

Na terenie powiatu opoczyńskiego nie ma podmiotu leczniczego, który posiada komorę dezynfekcyjną, ani szpitala lub innych podmiotów, które zawierają centralną sterylizatornię. Większość nadzorowanych placówek wykonujących sterylizację we własnym zakresie posiada punkty sterylizacji. W 2023 roku nie wykonywano badań w podmiotach leczniczych w kierunku jałowości i czystości mikrobiologicznej z próbek pobieranych przez pracowników Sekcji Nadzoru Epidemiologii PSSE w Opocznie.

Na terenie powiatu opoczyńskiego funkcjonuje pracownia endoskopii, która mieści się w oddzielnej części, tj. Oddziale Diagnostyki Obrazowej w SP ZOZ Szpitala Powiatowego im. E. Biernackiego w Opocznie. W pracowni, w dniu przeprowadzonej kontroli, znajdowały się trzy gastroskopy i dwa kolonoskopy. Badania wykonywane są w jednym pomieszczeniu, z zachowaniem rozdziału czasowego dla poszczególnych badań. Procesy mycia i dezynfekcji endoskopów odbywają się za pomocą dwóch urządzeń myjni endoskopowych. Jako środki dezynfekcyjne do endoskopów oraz myjni półautomatycznej oraz do dezynfekcji powierzchni i dezynfekcji rąk stosowano preparaty dopuszczone przez URPL, które były używane zgodnie z zaleceniami producenta i opracowanymi procedurami.

Oceniano także utrzymanie czystości i porządku oraz zbieranie i przechowywanie odpadów medycznych. We wszystkich placówkach zbierane są odpady komunalne oraz odpady medyczne zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi. Odpady medyczne zbierane były odpowiednio do pojemników jednorazowego użycia odpornych na przekłucie (odpady o ostrych zakończeniach) oraz do worków jednorazowego użycia o odpowiednich kolorach, wkładanych do zamykanych pojemników, odpady były odpowiednio opisane. Wszystkie placówki ochrony zdrowia posiadają wydzielone pomieszczenia na przechowywanie odpadów. Prywatne gabinety posiadają urządzenia chłodnicze na przechowywanie odpadów, a ich segregacja odbywa się w miejscu ich wytwarzania. Odpady medyczne odbierane były z nadzorowanych placówek ochrony zdrowia przez wyspecjalizowane firmy utylizacyjne, po uprzednim zgłoszeniu telefonicznym lub według ustalonego harmonogramu, zgodnie z podpisaną umową.

Podczas kontroli, w nadzorowanych placówkach stwierdzono stosowanie bielizny jednorazowej, a pranie odzieży ochronnej pracowników odbywa się najczęściej we własnym zakresie lub w wydzielonych pralniach. Stwierdzono też prawidłowe przechowywanie bielizny i odzieży ochronnej.

Nadzorowane placówki ochrony zdrowia były zaopatrzone w wodę z wodociągu publicznego o odpowiedniej jakości mikrobiologicznej i chemicznej oraz instalacje CO. Wszystkie placówki były dostosowane do obsługi osób niepełnosprawnych. Warunki do opieki nad dziećmi zdrowymi i chorymi zostały zapewnione.

Zakażenia szpitalne

Sekcja Nadzoru Epidemiologii współpracuje z Zespołem Kontroli Zakażeń Szpitalnych Szpitala Powiatowego w Opocznie w ramach monitorowania ognisk epidemicznych w podmiotach wykonujących działalność leczniczą oraz monitorowania czynników alarmowych. W 2023 r. zgłoszono jedno ognisko epidemiczne *Klebsiella pneumoniae* z SP ZOZ Szpitala Powiatowego w Opocznie. W ognisku zarejestrowano 3 osoby zakażone, z których jedna zmarła z powodu chorób współistniejących. Na oddziale SP ZOZ Szpitala Powiatowego w Opocznie podjęto odpowiednie działania przeciwepidemiczne, zwiększono reżim sanitarny. Ognisko wygaszono po ponad 1 miesiącu. Wykonano badania pacjentów oraz badania środowiskowe, w wyniku których nie ustalono źródła zakażenia. Szpital przesłał do PSSE w Opocznie raporty wstępny oraz końcowy z ogniska epidemicznego zgodnie z przepisami prawnymi.

W związku z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 25 maja 2023 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie listy czynników alarmowych, rejestrów zakażeń szpitalnych i czynników alarmowych oraz raportów o bieżącej sytuacji epidemiologicznej szpitala (Dz.U. z 2023, poz. 1041) podmioty lecznicze przysyłały zarówno roczne raporty o sytuacji epidemiologicznej szpitali, jak również miesięczne raporty z wykonanych badań mikrobiologicznych w szpitalach.

2. Obowiązkowe szczepienia ochronne

Sekcja Nadzoru Epidemiologii prowadzi nadzór nad wykonawstwem obowiązkowych szczepień ochronnych dzieci i młodzieży w placówkach medycznych podlegających PSSE w Opocznie. Preparaty szczepionkowe przywożone są z magazynu WSSE w Łodzi do PSSE w Opocznie zgodnie z harmonogramem i odbierane są przez podmioty lecznicze. Prowadzony jest elektroniczny system nadzoru nad dystrybucją szczepionek oraz bieżący monitoring temperatury przechowywania preparatów szczepionkowych zgodnie z Dobrą Praktyką Dystrybucyjną. Obowiązkowe szczepienia ochronne wykonywane były zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz obowiązującym harmonogramem szczepień ochronnych dzieci i młodzieży. W 2023 r. przeprowadzono ogółem 26 kontroli w placówkach posiadających punkty szczepień. W 2023 r. do PSSE w Opocznie wpłynęło 1 zgłoszenie przypadku narażenia preparatów szczepionkowych w podległej placówce POZ, co zostało zgłoszone do WSSE w Łodzi oraz do Inspekcji Farmaceutycznej oraz Ministerstwa Zdrowia.

W 2023 r. do PSSE w Opocznie nie zgłoszono żadnych przypadków Niepożądanych Odczynów Poszczepiennych, podobnie jak w 2022 roku. Zgłoszenia NOP z poprzednich lat, w tym dane dotyczące liczby oraz rodzaju zgłaszanych NOP zawarto w tabeli nr 2. Najwięcej zgłoszeń NOP zarejestrowano w 2021 r., w którym zgłoszono 9 przypadków Niepożądanych Odczynów Poszczepiennych, z tego 7 dotyczyło szczepień przeciwko COVID-19, zaś 2 przypadki NOP dotyczyły obowiązkowych szczepień ochronnych wykonanych u dzieci. Natomiast zgłoszone przypadki NOP w latach 2018-2020 dotyczyły obowiązkowych szczepień ochronnych wykonanych u dzieci.

Tab. 2 Niepożądane Odczyny Poszczepienne zarejestrowane w latach 2018-2023

Rok	Rodzaj i liczba NOP			
	ogółem	łagodny	poważny	ciężki
2018	5	5	0	0
2019	5	5	0	0
2020	3	3	0	0
2021	9	5	2	2
2022	0	0	0	0
2023	0	0	0	0

Rys. 1 Niepożądane Odczyny Poszczepienne zarejestrowane w latach 2018-2023

Sekcja Nadzoru Epidemiologii, w celu rozpropagowania wiedzy z zakresu szczepień ochronnych, we współpracy z pracownikiem Oświaty i Promocji Zdrowia podjęła działania edukacyjne dotyczące szczepień ochronnych podczas Tygodnia Szczepień Ochronnych.

Wykonawstwo szczepień obowiązkowych u dzieci i młodzieży, z terenu powiatu opoczyńskiego, według wieku, zgodnie z obowiązującym Schematem Obowiązkowych Szczepień Ochronnych Dzieci i Młodzieży zaprezentowano w tabeli 3 (2022-2023 rok).

Tab. 3 Analiza wykonywania szczepień obowiązkowych dzieci i młodzieży według wieku, zgodnie w latach 2022-2023

Rodzaj szczepienia	Rok sprawozdawczy 2023		Rok sprawozdawczy 2022	
	Rok urodzenia	Wykonawstwo %	Rok urodzenia	Wykonawstwo %
GRUŻLICA – szczepionka BCG noworodki	2023	98,40	2022	98,55
	2022	98,55	2021	99,49
WIRUSOWE ZAPALENIE WĄTROBY typu B (WZW typu B) szczepienie pierwotne i uzupełniające	2023	86,60	2022	86,02
	2022	98,30	2021	98,29
BŁONICA, TEŻEC, KRZTUSIEC szczepienie pierwotne	2023	54,20	2022	47,77
POLIOMYELITIS szczepienie pierwotne	2023	54,20	2022	47,77
HAEMOPHILUS INFLUENZAE typu b szczepienie pierwotne	2023	54,20	2022	47,77
ODRA,ŚWINKA, RÓŻYCZKA szczepienie podstawowe	2022	76,00	2021	77,70
	2021	92,33	2020	93,57
BŁONICA, TEŻEC, KRZTUSIEC szczepienie pierwotne i uzupełniające	2022	95,64	2021	93,66
	2021	95,57	2020	96,17
POLIOMYELITITIS szczepienie pierwotne i uzupełniające	2022	95,64	2021	93,66
	2021	95,57	2020	96,17
HAEMPHLUS INFLUENZAE typu b szczepienie pierwotne i uzupełniające	2023	54,20	2022	47,77
	2022	95,64	2021	93,66
	2021	95,57	2020	96,17
STREPTOCOCCUS PNEUMONIAE szczepienie pierwotne i uzupełniające	2023	66,40	2022	55,53
	2022	96,73	2021	93,66
	2021	95,74	2020	96,17
BŁONICA, TEŻEC, KRZTUSIEC 6-ty rok życia szczepienie I przypominające	2018	65,50	2017	65,62
	2017	89,45	2016	87,11
POLIOMYELITIS 6-ty rok życia szczepienie I przypominające	2018	65,50	2017	65,62
	2017	89,45	2016	87,11
ODRA,ŚWINKA, RÓŻYCZKA 10-ty rok życia szczepienie II przypominające	2018	56,44	2017	56,86
	2017	83,20	2016	82,30
	2014	94,77	2013	82,08
	2010	83,22	2012	94,12
BŁONICA, TEŻEC, KRZTUSIEC 14-ty rok życia szczepienie II przypominające	2009	93,33	2009	81,78
			2008	94,95
BŁONICA, TEŻEC, KRZTUSIEC 19-ty rok życia szczepienie III przypominające	2005	73,92	2004	73,39
	2004	84,14	2003	80,27

W 2023 r. wystawiono 26 tytułów wykonawczych oraz 26 wniosków do wojewody o egzekucję administracyjną obowiązku szczepień ochronnych wobec rodziców dzieci, u których nie wykonano obowiązkowych szczepień ochronnych. We wszystkich przypadkach podjęto odpowiednie działania do poddania dzieci obowiązkowym szczepieniom ochronnym, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Podobnie jak w całej Polsce, również w powiecie opoczyńskim narasta problem osób uchylających się od obowiązkowych szczepień ochronnych. W 2023 roku liczba rodziców/ opiekunów prawnych uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych wobec ich dzieci wynosiła odpowiednio: rodzice - 82, a liczba dzieci - 57 (dla porównania w 2022 r. liczba rodziców wynosiła - 86 , a dzieci – 61, zaś w 2021r. uchylało się 65– rodziców, nie zaszczepiono 50 dzieci). Przyczyną niezaszczepienia dzieci są często antyszczepionkowe poglądy ich rodziców, bywają też przypadki niezaszczepienia z innych powodów. Do wszystkich rodziców, którzy uchylają się od wykonania obowiązku szczepień ochronnych u ich dzieci, kierowane są pisma informacyjne, w których wskazuje się rzetelne źródło informacji na temat obowiązkowych szczepień ochronnych, tj. stronę NIZP-PZH PIB <http://szczepienia.pzh.gov.pl>.

3. Monitoring zachorowań

Ważnym działaniem prowadzonym przez Sekcję Nadzoru Epidemiologii jest monitorowanie stanu zdrowia społeczeństwa w powiecie opoczyńskim, na podstawie zarejestrowanych zachorowań na choroby zakaźne. Sekcja Nadzoru Epidemiologii w 2023 roku przeprowadziła 1122 wywiady i dochodzenia epidemiologiczne w związku ze zgłoszonymi jednostkami chorobowymi, w tym, m.in.: COVID-19, salmoneloza, borelioza, płonica, różyczka, wirusowe zapalenie wątroby, choroby przenoszone drogą płciową, róża, gruźlica, giardioza, kryptosporidioza, kamylobakterioza, choroba wywołana przez *Streptococcus pneumoniae*, choroba wywołana przez *Haemophilus influenzae*, ospa wietrzna.

Choroby przenoszone drogą pokarmową.

W 2023 r. do PSSE w Opocznie zgłoszono zachorowania przenoszone drogą pokarmową, w tym : 12 przypadków zachorowań na salmonelozę, 23 przypadki bakteryjnych zakażeń jelitowych wywołanych przez *Clostridium difficile*, 1 przypadek bakteryjnego zakażenia jelitowego wywołanego przez *Campylobacter*, 31 przypadków wirusowego zakażenia jelitowego wywołanego przez rotawirusy, 18 przypadków wirusowego zakażenia jelitowego wywołanego przez norowirusy, 5 przypadków wirusowego zakażenia jelitowego określonego, 2 przypadki wirusowego zakażenia jelitowego nieokreślonego, 16 przypadków wirusowych zakażeń jelitowych u dzieci do lat dwóch, 22 zachorowania na biegunkę i zapalenie żołądkowo-jelitowe (w tym u dzieci do lat dwóch - 4 przypadki).

Tab. 4 Dane liczbowe dotyczące zachorowań szerzących się drogą pokarmową za lata 2021-2023

Jednostka chorobowa	2021	2022	2023
<i>Salmonella Typhi</i>	0	1	0
Salmoneloza	9	11	12
Salmoneloza- posocznica	0	1	0
Salmoneloza pozajelitowa	0	1	0
Bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez <i>Clostridium difficile</i>	26	17	23
Bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez <i>Campylobacter</i>	0	0	1
Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe	28	24	22
Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe u dzieci do lat 2	9	2	4
Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	3	38	16
Wirusowe zakażenia jelitowe nieokreślone	2	23	2
Wirusowe zakażenia jelitowe określone	1	11	5
Wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy	3	58	31
Wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez norowirusy	1	4	18

Sekcja Nadzoru Epidemiologii w 2023 roku zarejestrowała 1 zbiorowe zatrucie pokarmowe wywołane przez *Salmonella Enteritidis*. Łącznie w ognisku znalazły się 3 osoby.

Ponadto w 2023 r. zarejestrowano 1 zatrucie zbiorowe o nieustalonej etiologii. W ognisku tym znalazła się 5 osobowa rodzina (jedna osoba zmarła). W wyniku prowadzonego dochodzenia epidemiologicznego nie ustalono źródła zakażenia.

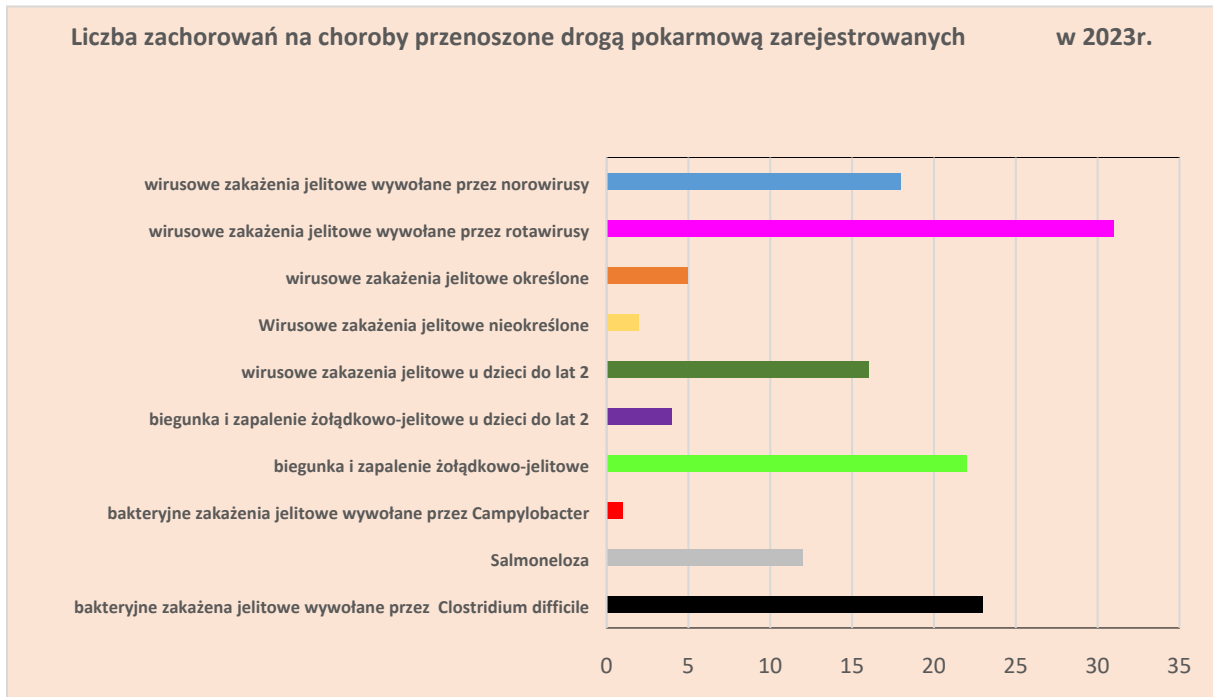
W związku z powyższymi zatruciami, nadzorem epidemiologicznym oraz badaniami objęto zarówno osoby zakażone, jak i osoby z kontaktu.

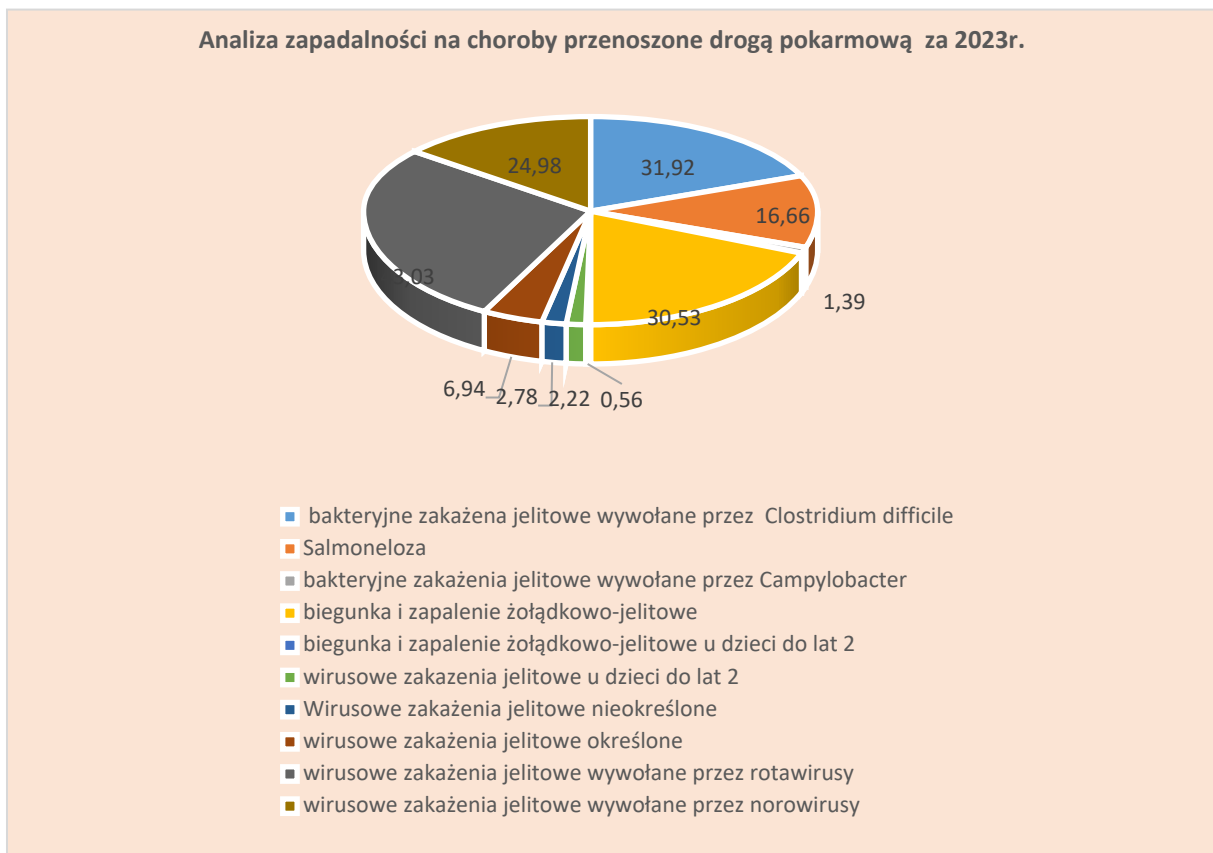
W 2023 r. badaniem objętych było łącznie 57 osób oraz pobrano łącznie 139 prób zarówno od osób objętych nadzorem epidemiologicznym, jak również od osób ze styczności.

PSSE w Opocznie transportuje próbki do badań, od osób objętych nadzorem epidemiologicznym, do laboratorium PSSE w Piotrkowie Trybunalskim lub do laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Łodzi.

Rys.2. Zachorowania na choroby przenoszone drogą pokarmową, zarejestrowane w 2023 r.

Rys.3 Analiza zapadalności na choroby przenoszone drogą pokarmową za 2023 rok.

Choroby wieku dziecięcego

W 2023 roku Sekcja Nadzoru Epidemiologii odnotowała wzrost zachorowań na ospę wietrzną, zarejestrowano bowiem 428 przypadków (odpowiednio w 2022 roku zarejestrowano 284 przypadki, a w 2021 r. zarejestrowano 121 przypadków). Ospa wietrzna jest chorobą wieku dziecięcego, która najczęściej występuje u dzieci w wieku przedszkolnym czy wczesnoszkolnym, ale mogą na nią zachorować także osoby dorosłe, wtedy jej przebieg bywa cięższy. Niebezpieczna jest dla kobiet w ciąży, gdyż może wpływać na stan zdrowia dziecka.

W 2023 r. zarejestrowano również wzrost zachorowań na płonicę (szkarlatynę) – 44 przypadki, co jest znacznie większą liczbą zachorowań w porównaniu do 14 przypadków z 2022 roku oraz do zgłoszonego 1 przypadku w 2021 r. Płonica to wysypkowa choroba zakaźna przenoszona drogą kropelkową i przez bezpośredni kontakt. Ważne jest odizolowanie chorego i podjęcie leczenia oraz przestrzeganie zasad higieny otoczenia. To choroba występująca najczęściej w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym.

Krztusiec, różyczka i świnka (nagminne zapalenie przyusznic) to również tzw. choroby wieku dziecięcego. W 2023 r. w PSSE w Opocznie zarejestrowano 2 przypadki zachorowania na różyczkę oraz po jednym przypadku zachorowania na krztusiec i świnkę (nagminne zapalenie przyusznic).

Tab. 5 Analiza porównawcza liczby zachorowań na choroby wieku dziecięcego za lata 2021-2023.

Jednostka chorobowa	2021	2022	2023
Ospa wietrzna	121	284	428
Krztusiec	0	0	1
Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)	1	0	1
Różyczka	0	2	2
Płonica	1	14	44

Rys. 4 Analiza porównawcza za lata 2021-2023- choroby wieku dziecięcego.

Inne jednostki chorobowe.

W 2023 r. Sekcja Nadzoru Epidemiologii zarejestrowała 8 przypadków nowych zachorowań na gruźlicę (w 2022 r – 8 przypadków, w 2021 r. - 6 przypadków). Wśród zarejestrowanych przypadków, 3 osoby mieszkały w mieście, a 5 na terenach wiejskich. O wszystkich przypadkach informowano Powiatowego Lekarza Weterynarii w Opocznie. Osoby, które zachorowały były odpowiednio w wieku: w przedziale 20 do 30 lat – 1 osoba, w przedziale od 30 do 40 lat – 2 osoby, w przedziale od 40 do 60 lat – 5 osób. Wszystkie osoby chore na gruźlicę oraz ich najbliższe otoczenie pozostają pod opieką Poradni Chorób Płuc i Gruźlicy w Opocznie.

W 2023 r. Sekcja Nadzoru Epidemiologii zarejestrowała ogółem 11 przypadków zachorowań na boreliozę, w tym 3 przypadki neuroboreliozy. Borelioza z Lyme to wieloukładowa choroba zakaźna, wywołana przez krętki *Borrelia burgdorferi*, jest przenoszona przez kleszcze. W pierwszym stadium zakażenia w wielu przypadkach, w miejscu ukłucia przez kleszcza występuje zmiana skórna, tworząca tzw. rumień wędrujący. W kolejnym etapie rozwoju choroby mogą występować różne zaburzenia, np. ze strony układu nerwowego, stawowego lub układu krążenia.

W 2023 r. PSSE w Opocznie zarejestrowała 2 przypadki giardiozy. Jest to choroba pasożytnicza przewodu pokarmowego wywoływana przez pierwotniaka *Giardia intestinalis*. Rezerwuarem są: zakażony człowiek oraz zwierzęta domowe lub dzikie. Do zakażenia dochodzi przez zanieczyszczoną żywność lub wodę, a także drogą brudnych rąk. Leczenie polega na przyjmowaniu określonych leków, zaś działania profilaktyczne są związane z przestrzeganiem podstawowych zasad higieny osobistej oraz higieny żywności i wody.

W 2023 roku odnotowano 1 przypadek kryptosporydiozy. Jest to choroba pasożytnicza wywołana przez pierwotniaki z rodzaju *Cryptosporidium*. Większość przypadków kryptosporydiozy przebiega łagodnie lub bezobjawowo. Najczęstszymi objawami tej choroby są krótkotrwałe biegunki, złe samopoczucie, gorączka, nudności, wymioty, bóle brzucha, brak łaknienia. U osób z obniżoną odpornością choroba może przebiegać ciężko. Objawy pojawiają się do 28 dni od zarażenia. Pasożyt powoduje stany zapalne jelit, żołądka, czasem gardła. Do zarażenia może dochodzić przez : spożycie wody zanieczyszczonej pierwotniakami, spożycie niedogotowanej skażonej żywności, kontakt z powierzchniami zanieczyszczonymi odchodami zwierząt lub ludzi lub przez kontakty międzyludzkie. W leczeniu stosuje się leki przeciwpasożytnicze.

Zachorowania na COVID-19, grypę i RSV.

W 2023 r. do PSSE w Opocznie zarejestrowano łącznie 433 zachorowania na COVID-19, grypę i grypopodobne oraz wywołane przez wirusa RSV. W 2023 r. PSSE w Opocznie na terenie powiatu opoczyńskiego zarejestrowała jedno ognisko zachorowań na COVID-19, związane z placówką medyczną. Z każdą osobą zakażoną COVID-19, zgłoszoną w systemie elektronicznym SEPIS został przeprowadzony wywiad epidemiologiczny. Aktualne oraz archiwalne raporty, dotyczące zachorowań wywołanych wirusem SARS-CoV-2 można znaleźć na stronie internetowej: <https://www.gov.pl/web/koronawirus/wykaz-zarazen-koronawirusem-sars-cov-2>.

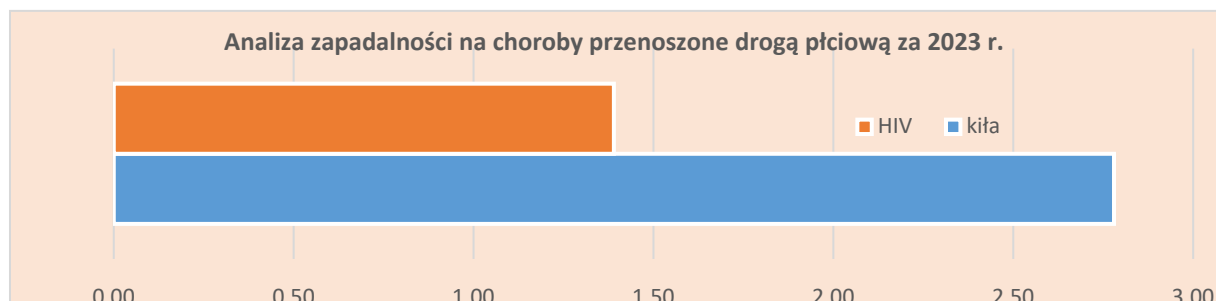
Sekcja Nadzoru Epidemiologii zarejestrowała także: 3 przypadki choroby wywołanej przez *Streptococcus pneumoniae*, 1 przypadek choroby wywołanej przez *Haemophilus influenzae*, 1 przypadek bakteryjnego zapalenia opon mózgowych, 4 przypadki róży - choroby wywołanej przez *Streptococcus pyogenes*, przypadki wirusowego zapalenia wątroby: 1 wzv typu A, 2 wzv typu B oraz 6 wzv typu C.

Szybkie wykrycie wirusa HCV lub HBV, skutkuje lepszą wyleczalnością i zmniejszeniem negatywnych skutków zdrowotnych, bowiem rozwój choroby może doprowadzić do marskości wątroby lub raka wątroby. Szybka diagnoza jest kluczową dla poprawy zdrowia osoby zakażonej wirusem HCV oraz HBV oraz dla osób z jej otoczenia. Do zakażenia może dojść np. poprzez naruszenie ciągłości tkanek podczas zabiegów w szpitalach (operacje, dializy, transplantacje itp.), zabiegów stomatologicznych, zabiegów kosmetycznych, zabiegów upiększania i modelowania ciała, tatuażu i percingu oraz przez kontakty płciowe. Istotnym jest przestrzeganie zasad sanitarnych w placówkach ochrony zdrowia oraz zakładach usługowych fryzjerskich, kosmetycznych, salonach tatuażu itp. oraz indywidualne przestrzeganie zasad higienicznego życia. W celu zabezpieczenia przed zachorowaniami na wzv typu B stosuje się szczepienia ochronne u dzieci oraz szczepienia zalecane u osób, u których mają być wykonane zabiegi medyczne (np. operacje). Wirusowe zapalenie wątroby typu A to choroba zakaźna wywołana przez wirus zapalenia wątroby typu A (HAV). Do zakażenia dochodzi głównie przez bezpośredni kontakt z zakażonym człowiekiem, spożycie skażonego pożywienia lub skażonej wody/kostek lodu. Aby uniknąć zakażenia wzv typu A, tzw. żółtaczką pokarmową należy zadbać o higienę, zwłaszcza czystość rąk, trzeba pamiętać o myciu rąk przed spożywaniem pokarmów, a także po wyjściu z toalety, należy pić wodę butelkowaną lub przegotowaną, myć owoce i warzywa pod bieżącą wodą, pamiętać o powyższych zasadach np. podczas podróży oraz zastosować szczepienia ochronne.

Choroby przenoszone drogą płciową.

W 2023 r. PSSE w Opocznie zarejestrowała choroby przenoszone drogą płciową, tj.: 1 nowo wykryty przypadek HIV oraz 2 przypadki kiły.

Rys. 5. Analiza zapadalności na choroby przenoszone drogą płciową za 2023 rok.

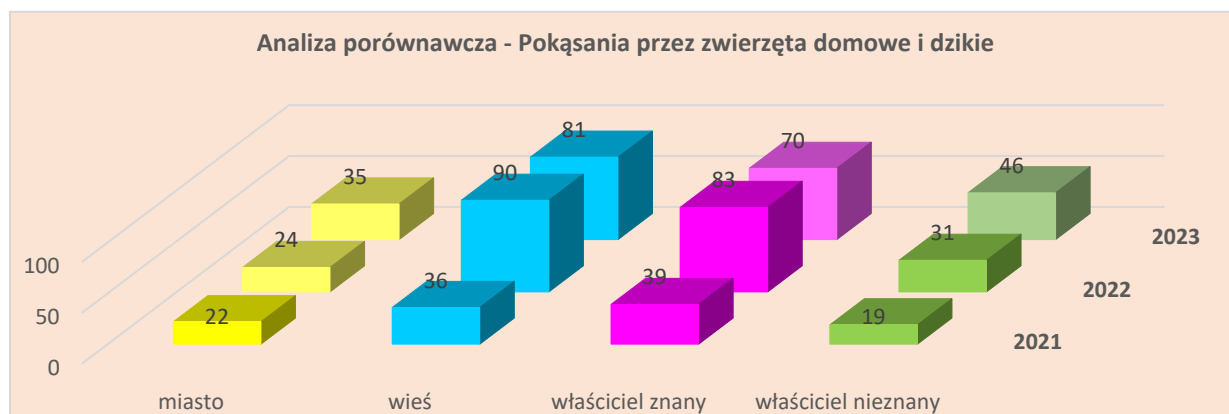
Pokąsania przez zwierzęta domowe i dzikie

PSSE w Opocznie w ramach nadzoru epidemiologicznego rejestruje pokąsania przez zwierzęta domowe i dzikie. W 2023 r. zarejestrowano ogółem 116 pokąsań (w 2022 r. zarejestrowano 114 pokąsań, a w 2021 r. 58 pokąsań). W 2023 roku zarejestrowano 35 pokąsań w mieście oraz 81 pokąsań na terenie wiejskim, w 46 przypadkach właściciel zwierzęcia był nieznan, w związku z czym przeprowadzono dochodzenie epidemiologiczne, a w 70 przypadkach właściciel zwierzęcia był znany, wówczas zgłaszano to do Powiatowego Lekarza Weterynarii w Opocznie. W 2023 r. szczepienia ochronne p/wściekliznie, w związku z pokąsaniem, wykonano u 22 osób.

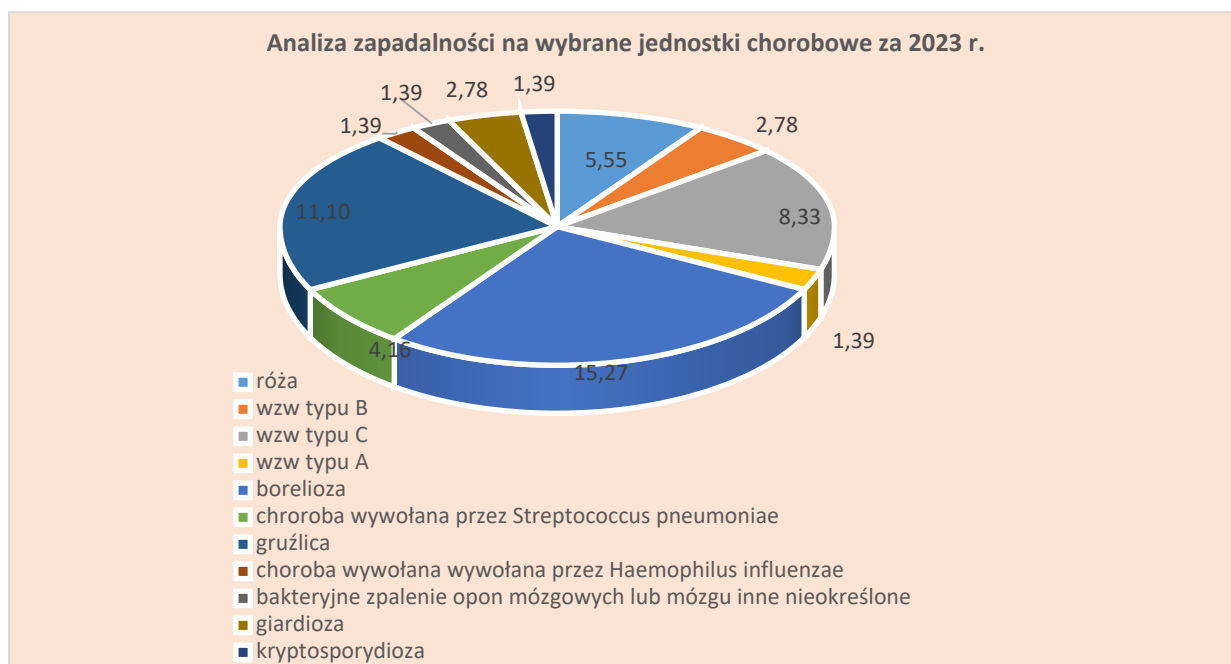
Tab. 6 Analiza porównawcza pokąsań osób przez zwierzęta domowe i dzikie w latach 2021-2023

Rok/ Liczba	Ogółem	Miasto	Wieś	Właściciel znany	Właściciel nieznany	Szczepienie p/ wściekliznie
2023	116	35	81	70	46	22
2022	114	24	90	83	31	17
2021	58	22	36	39	19	2

Rys. 7 Analiza porównawcza pokąsań przez zwierzęta domowe i dzikie (dane liczbowe)

Rys. 6. Analiza zapadalności na wybrane jednostki chorobowe zarejestrowane w 2023 rok.

Monitorowane przez Sekcję Nadzoru Epidemiologii zachorowania na choroby zakaźne są rejestrowane w ramach działających w Europie i Polsce systemów. Są to SRWE – System Rejestracji Wywiadów Epidemiologicznych, CSIOZ – System Monitorowania Zagrożeń E-Zdrowie, EpiBaza – Ogólnopolski System Nadzoru Epidemiologicznego i Środowiskowego nad Bezpieczeństwem Ludności. Prowadzony jest także monitoring zachorowań na grypę w systemie SENTINEL, który działa w ramach Europejskiej Sieci Nadzoru nad Grypą (EISN), a dane są zbierane za pomocą internetowej bazy danych (TESSy). Diagnostykę bakteryjnych zakażeń Ośrodkowego Układu Nerwowego prowadzi Krajowy Ośrodek Referencyjny ds. Bakteryjnych Zakażeń Ośrodkowego Układu Nerwowego (KOROUN). PSSE w Opocznie pracuje również w systemie Państwowej Inspekcji Sanitarnej czyli SEPIS. W 2023 r. Sekcja Nadzoru Epidemiologii wysyłała do palcówek ochrony zdrowia pisma dotyczące bieżących zagrożeń zdrowotnych. Ponadto Sekcja Nadzoru Epidemiologii przygotowała prezentację pt. „Współczesne zagrożenia zdrowotne - choroby tropikalne”, którą przedstawiono w Starostwie Powiatowym w Opocznie, omówiono przyczyny i rodzaje chorób związanych z podróżowaniem, szczególnie w obszary tropikalne, sposoby zapobiegania zachorowaniom poprzez szczepienia ochronne oraz inne działania profilaktyczne, które należy podjąć przed podróżą do tzw. krajów tropikalnych. Przygotowywano także bieżące materiały informacyjne na komisje zdrowia dla Starostwa Powiatowego w Opocznie oraz Urzędu Miejskiego w Opocznie.

Tab. 7. Wybrane jednostki chorobowe zarejestrowane w 2023 r przez PSSE w Opocznie.

lp	Jednostka chorobowa	2023 rok		
		Zachorowanie	Hospitalizacja	Zapadalność
1.	Salmoneloza	12	12	16,66
2.	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez <i>Clostridium difficile</i>	23	20	31,92
3.	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez <i>Campylobacter</i>	1	1	1,39
4.	Biegunki i zapalenie żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu- ogółem	22	10	30,53
5.	Biegunki i zapalenie żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu- u dzieci do lat 2	4	2	0,56
6.	Wirusowe zakażenia jelitowe inne nieokreślone	2	1	2,78
7.	Wirusowe zakażenia jelitowe inne określone	5	4	6,94
8.	Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	16	15	2,22
9.	Wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy	31	30	43,03
10.	Wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez norowirusy	18	17	24,98
11.	Gruźlica	8	8	11,10
12.	Plonica (szkarlatyna)	44	1	61,07
13.	Róża	4	1	5,55
14.	Borelioza	11	3	15,27
15.	Różyczka	2	0	2,78
16.	Krztusiec	1	0	1,39
17.	Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)	1	0	1,39
18.	Giardioza	2	1	2,78
19.	Kryptosporidioza	1	1	1,39
20.	Choroba wywołana przez <i>Haemophilus influenzae</i>	1	1	1,39
21.	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i>	3	3	4,16
22.	Bakteryjne zapalenie opon mózgowych lub mózgu nieokreślone	1	1	1,39
23.	Wirusowe zapalenie wątroby typu A	1	1	1,39
24.	Wirusowe zapalenie wątroby typu B	2	0	2,78
25.	Wirusowe zapalenie wątroby typu C	6	3	8,33
26.	Grypa potwierdzona molekularnie	1	1	1,39
27.	Ospa wietrzna	428	2	594,03
28.	Nowo wykryte zakażenia HIV	1	0	1,39
29.	Kiła	2	0	2,78

Zapadalność liczona na 100 tys. przypadków lub na 10 tys. przypadków dla dzieci w wieku do 2 lat. Liczba ludności w powiecie opoczyńskim 72 050 (dane GUS z 2023r.).

III. Ocena stanu sanitarnego obiektów nadzorowanych przez Sekcję Nadzoru Higieny Środowiska w Zakresie Higieny Komunalnej

Na 2023 r. zaplanowano z nadzoru 176 kontroli, wykonano ogółem 273 kontrole sanitarne w nadzorowanych obiektach, z czego 81 to kontrole związane z poborem próbek wody, do badań laboratoryjnych pobrano ogółem 129 próbek wody (do spożycia, basenowej i wody ciepłej). Wydano 16 decyzji administracyjnych oraz 26 postanowień.

Urządzenia do zaopatrywania w wodę i ocena jakości wody do spożycia przez ludzi.

W ramach nadzoru sanitarnego przeprowadzono kontrole budynków i urządzeń wodociągowych, jak również pobierano próbki wody do badań laboratoryjnych. Próbki wody w ramach monitoringu parametry grupy A i parametry grupy B były dostarczane do laboratorium PSSE w Piotrkowie Tryb. oraz WSSE w Łodzi w celu wykonania badań w zakresie wymaganych parametrów.

Na terenie powiatu opoczyńskiego znajdują się wodociągi sieciowe o produkcji [m^3/d]:

≤100 w liczbie - 3

101 – 1000 w liczbie - 13

1001 – 10000 w liczbie - 1

Inne obiekty zaopatrujące w wodę - 1

W ww. 17 wodociągach zbiorowego zaopatrzenia w wodę przeprowadzono 20 kontroli (w tym 2 interwencyjne i 1 sprawdzająca). Stan sanitarno-techniczny nie budził zastrzeżeń. Pobrano 111 próbek wody do badań laboratoryjnych.

W związku ze stwierdzonymi przekroczeniami parametrów mikrobiologicznych w 2 wodociągach zbiorowego zaopatrzenia wydano 6 decyzji administracyjnych nakazujących doprowadzenie jakości wody do wymagań zgodnych z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294), tj.:

1. Wodociąg Straszowa Wola - decyzja stwierdzająca warunkową przydatność wody do spożycia przez ludzi ze względu na obecność bakterii grupy coli – 4 jtk w 100ml oraz podwyższoną wartość ogólnej liczby mikroorganizmów w 1 ml w 22° C po 72 h - 123 jtk;
2. Decyzja przedłużająca dla ww. wodociągu ustalająca nowy termin wykonania nakazów;
3. Wodociąg Drzewica - decyzja o warunkowej przydatności wody do spożycia ze względu na obecność bakterii grupy coli – 2 jtk w 100 ml (hydrofornia), 1jtk w 100 ml (sieć);
4. Decyzja przedłużająca dla ww. wodociągu ustalająca nowy termin wykonania;

5. Wodociąg Drzewica - decyzja stwierdzająca warunkową przydatność wody do spożycia ze względu na obecność bakterii grupy coli – 3 jtk w 100 ml (hydrofornia), 1jtk w 100 ml (sieć);

6. Wodociąg Drzewica - decyzja stwierdzająca warunkową przydatność wody do spożycia ze względu na podwyższoną wartość ogólnej liczby mikroorganizmów w 1 ml w 22° C po 72 h - 215 jtk.

Wydano 51 ocen stwierdzających przydatność wody do spożycia w 2023 r. oraz 17 okresowych ocen jakości wody do spożycia przez ludzi za 2022 r. Na koniec 2023 r. wymagań ww. rozporządzenia Ministra Zdrowia nie spełniała jakość wody do spożycia z wodociągu Drzewica.

Inne obiekty zaopatrujące w wodę

W tej kategorii znajduje się 1 wodociąg Stacja PKP Idzikowice wieś Libiszów, gm. Opoczno. Wodociąg zaopatrjuje w wodę ok. 600 pracowników pobliskich zakładów pracy. Przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną, pobrano 3 próbki wody do badań laboratoryjnych.

Wydano 1 ocenę stwierdzającą przydatność wody do spożycia w 2023 r oraz 1 okresową ocenę jakości wody do spożycia przez ludzi za 2022 r.

Jakość ciepłej wody użytkowej

W 2023 r. w ramach nadzoru pobrano 8 próbek ciepłej wody użytkowej do badań na obecność bakterii *Legionella sp.* w 2 obiektach:

- SP ZOZ Szpital Powiatowy im. E. Biernackiego w Opocznie, ul. Partyzantów 30,
- Bursa Szkolna w Opocznie, Aleja Sportowa 1.

Wydano decyzję o skolonizowaniu sieci wody ciepłej przez pałeczki *Legionella sp.* w stopniu średnim w Bursie Szkolnej w Opocznie, Aleja Sportowa 1, ze względu na stwierdzenie obecności pałeczek *Legionella sp.* w stopniu skażenia średnim w punktach poboru: szatnia nr 24 - 230 jtk/100ml, szatnia nr 8-9 -210 jtk/100ml, pokój trenera – 390 jtk/100ml, szatnia nr 12-13- 400 jtk/100 ml. Po przeprowadzeniu działań naprawczych woda ciepła odpowiadała wymaganiom Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294). Wydano ocenę przydatności wody ciepłej w ww. obiekcie na podstawie wyników badań w ramach kontroli wewnętrznej.

Wydano 1 ocenę przydatności wody ciepłej w instalacji wodociągowej w SP ZOZ Szpital Powiatowy im. E. Biernackiego w Opocznie, ul. Partyzantów 30 w ramach urzędowej kontroli.

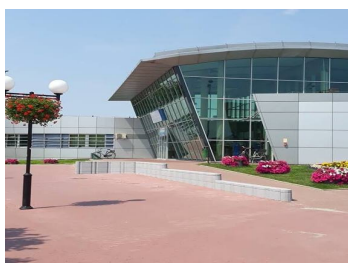
Ocena jakości wody w kąpieliskach/w miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli

W roku 2023 zostało utworzone jedno miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli, tj. „Zalew Drzewicki”, ul. Zdrojowa 2, 26-340 Drzewica, którego organizatorem był Ośrodek Sportu i Rekreacji z Brzustowca, na sezon kąpielowy od 10.07.2023 r. do 08.08.2023 r. Przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną, nieprawidłowości nie stwierdzono. Organizator w ramach kontroli wewnętrznej przed i w trakcie sezonu kąpielowego wykonał badanie wody do z miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli. Na podstawie sprawozdania z badań mikrobiologicznych wydano 1 ocenę stwierdzającą, że woda nadaje się do kąpieli.

W związku z wizualną negatywną oceną wody do kąpieli (zakwit sinic-smugi) miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli „Zalew Opoczno”, ul. Gen. Kazimierza Bończy-Załęskiego, 26-300 Opoczno, w sezonie 2023 r. nie działało.

Baseny Kąpielowe

Na terenie powiatu funkcjonuje 1 basen kąpielowy – Kryta Pływalnia „Opoczyńska Fala”. Przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną. Stan sanitarny obiektu nie budził zastrzeżeń. Oprócz kontroli stanu sanitarnego obiektu zgodnie z zatwierdzonym harmonogramem na 2023 rok, wykonywane były w ramach nadzoru badania laboratoryjne próbek wody do kąpieli pod względem fizyko-chemicznym i bakteriologicznym. W 2023 r. w ramach nadzoru pobrano 7 próbek wody do kąpieli. Ponadto w 4 próbkach wody basenowej wykonano badanie w kierunku bakterii z rodzaju *Legionella sp.* W dniu 15.12.2023r. ze względu na obecność zanieczyszczenia mikrobiologicznego wody bakteriami *Escherichia coli* w ilości 11 jtk/100ml oraz przekroczenie dopuszczalnej liczby mikroorganizmów 36 ± 2 ° C po 48 h w 1 ml wody w ilości > 300 jtk, PPIS w Opocznie wydał decyzję o braku przydatności wody basenowej w niecce basenu sportowego Krytej Pływalni „Opoczyńska Fala” w Opocznie, nakazującą wyłączenie z eksploatacji ww. nieckę. Po podjęciu działań naprawczych, powtórne badania wody w ramach kontroli wewnętrznej wykazały, że jakość wody uległa poprawie – wyniki były zgodne z wymogami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r.

w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz.U. z 2022 r. poz. 1230).

W okresie od 26.06.2023 r. do 07.07.2023 r. Kryta Pływalnia „Opoczyńska Fala” w Opocznie była nieczynna z uwagi na zaplanowane prace konserwatorskie obiektu.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami PPIS w Opocznie dokonał w 2023 r. zbiorczej oceny rocznej jakości wody w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach.

Domy pomocy społecznej

Na terenie powiatu opoczyńskiego funkcjonują dwa Domy Pomocy Społecznej, tj.: Powiatowy Dom Pomocy Społecznej w Niemojowicach 68, 26-330 Żarnów oraz Powiatowy Dom Pomocy Społecznej w Drzewicy, ul. Stawowa 21/25, 26-340 Drzewica.

Stan sanitarno-techniczny pomieszczeń nie budził zastrzeżeń. Są to placówki stacjonarne, umożliwiające mieszkańcom zarówno pobyt stały, jak i czasowy zapewniając całodobową opiekę dla przewlekle somatycznie chorych oraz w podeszłym wieku, zaspakajając niezbędne potrzeby bytowe, społeczne i religijne w formach i zakresie wynikającym z indywidualnych potrzeb. Podczas kontroli sanitarnej w Powiatowym Domu Pomocy Społecznej w Niemojowicach w miesiącu wrześniu pozostawiono ulotki dot. legionellozy dla kierowników obiektów zakwaterowania oraz legionellozowego zapalenia płuc.

Powiatowy Dom Pomocy Społecznej w Drzewicy przeprowadził w ramach kontroli wewnętrznej badanie czterech próbek wody ciepłej w instalacji wodociągowej w kierunku obecności *Legionella sp.* w 100 ml. Ww. próbki odpowiadały wymaganiom Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2017 r., poz. 2297), w związku z powyższym wydano 1 ocenę przydatności wody ciepłej w instalacji wodociągowej.

Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej

W 2023 r. przeprowadzono jedną kontrolę sanitarną Środowiskowego Dziennego Domu Samopomocy. Jest to obiekt zlokalizowany w budynku byłej szkoły podstawowej w Olszowcu, posiadający salę rehabilitacyjną wraz z węzłem sanitarnym. Stan sanitarny pomieszczeń nie budził zastrzeżeń. Postępowania administracyjnego w roku 2023 nie prowadzono.

Obiekty użyteczności publicznej

Wśród obiektów użyteczności publicznej objętych nadzorem sanitarnym znajdują się: zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, zakłady odnowy biologicznej, hotele, motele, inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie, ustępy publiczne, dworce autobusowe, przystanki autobusowe, tereny rekreacyjne, cmentarze, domy przedpogrzebowe.

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej i inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług, fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu.

W 2023 r. w ewidencji PSSE w Opocznie znajdowało się 80 obiektów. Są to estetyczne obiekty wyposażone w nowoczesny sprzęt. Warunki tego rodzaju usług ocenia się pozytywnie. Obiekty, w których wykonuje się zabiegi związane z naruszeniem ciągłości tkanek traktowane są ze szczególną uwagą, aby zachowywane były istotne elementy higieny w postępowaniu ze wszystkimi narzędziami i sprzętem. W czasie świadczenia usług mogących powodować naruszenie ciągłości tkanek używa się jałowych materiałów, przechowywanych w oddzielnych pakietach sterylizacyjnych zabezpieczających je przed wtórnym skażeniem, zawierających informacje o dacie sterylizacji. W zakładach kosmetycznych sterylizacja odbywa się we własnych autoklawach lub na podstawie zawartej umowy ze Szpitalem Powiatowym w Opocznie. Ogółem przeprowadzono 43 kontrole sanitarne.

W 5 obiektach wydano zalecenia pokontrolne dotyczące :

- odnowienia pomieszczeń usługowych, socjalnych, szatni i sanitariatu,
- wymiany lub naprawy fotela do wykonywania usług fryzjerskich.

Wydane zalecenia pokontrolne wykonane zostały w wyznaczonym terminie.

Hotele, motele i inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie

W 2023 r. pod nadzorem PSSE w Opocznie zarejestrowane były ogółem 22 obiekty, z czego 2 zlikwidowały działalność w minionym roku. W ramach 22 kontroli skontrolowano 20 obiektów - były to bieżące kontrole sanitarne oraz po jednej kontroli interwencyjnej i sprawdzającej. Hotele, motele i pensjonat dysponują jednostkami mieszkalnymi z zespołami higienicznymi – sanitarnymi, które zlokalizowane są przy jednostkach mieszkalnych, sanitariaty wyposażone są w umywalki z bieżącą ciepłą i zimną wodę oraz środki higieny, wentylację mechaniczną włączaną automatycznie. Wydzielone są pomieszczenia: magazynowe białizny czystej i brudnej oraz porządkowe (na sprzęt, środki czystościowe i dezynfekcyjne). Skontrolowane placówki podłączone są do sieci wodociągowej. W zakresie gospodarki odpadami komunalnymi i ściekami nie stwierdzono nieprawidłowości. W 1 obiekcie zastosowano karanie mandatowe.

Ustępy publiczne

W ramach sprawowanego nadzoru nad 4 obiektami przeprowadzono ogółem 4 kontrole sanitarne. Stan sanitarno- techniczny obiektów nie budził zastrzeżeń. Karania mandatowego nie stosowano.

Dworzec autobusowy

W roku 2023 przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną dworca w miejscowości Drzewica. Jest on zlokalizowany w budynku wolnostojącym składającym się z poczekalni, zaplecza dla pracowników, WC damskiego i męskiego – skanalizowanego. Przy umywalkach zapewniona jest bieżąca woda ciepła i zimna, zapewnione są środki higieny. W budynku dworca umieszczona jest informacja o zakazie palenia papierosów. Postępowania administracyjnego nie prowadzono. Karania mandatowego nie stosowano.

Tereny rekreacyjne - 3 obiekty (13 placów zabaw dla dzieci z piaskownicami)

W tej grupie obiektów objęto kontrolami tereny rekreacyjne: place zabaw i piaskownice ogólnodostępne, które należą do 3 jednostek organizacyjnych na terenie powiatu.

W 2023 r. w ramach 3 kontroli oceniono stan sanitarno-techniczny 13 terenów rekreacyjnych wraz z piaskownicami. Kontrole dotyczyły w szczególności stanu sanitarno-technicznego, zabezpieczenia przed zwierzętami, wizualnej oceny czystości piasku i częstotliwości jego wymiany. Badań piasku nie przeprowadzano.

W sezonie letnim nie wpłynęło do PSSE w Opocznie żadne zgłoszenie w sprawie konieczności podjęcia interwencji, w związku z niewłaściwym stanem sanitarnym piaskownic na terenie powiatu opoczyńskiego. Postępowania administracyjnego nie prowadzono.

Cmentarze

W 2023 roku w ewidencji były 24 cmentarze, przeprowadzono 12 kontroli sanitarnych. Stan sanitarno-porządkowy na terenie cmentarzy oraz wokół nich nie budził zastrzeżeń.

W trakcie roku wydano 8 decyzji zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji zgodnie z wymogami określonymi w Ustawie z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz. U. z 2023 poz. 887 z późn. zm.).

Domy przedpogrzebowe

Na terenie powiatu opoczyńskiego znajdują się 3 domy przedpogrzebowe. Przeprowadzono 3 kontrole sanitarne. Obiekty spełniały wymogi sanitarno-higieniczne zgodnie z deklarowanym zakresem, posiadały odpowiednie miejsca do przechowywania zwłok (chłodnie), zapewniona jest bieżąca woda ciepła i zimna, nieczystości płynne odprowadzane są do sieci kanalizacyjnej, zapewnione są toalety dla osób uczestniczących w ceremonii pogrzebowej, opracowane są procedury wydawania zwłok oraz procedury zabezpieczenia p/epidemicznego. Zakłady dysponują odpowiednimi środkami transportu do przewozu zwłok.

Inne obiekty użyteczności publicznej - ogółem 65 obiektów.

Do tej grupy obiektów należą: bazy PKS i MPK, kluby sportowe, apteki, stacje paliw, Miejski Dom Kultury w Opocznie, Regionalne Centrum Kultury w Drzewicy, targowiska, pralnia,

przystanki PKS i MPK. Ogółem przeprowadzono 32 kontrole sanitarne. Karania mandatowego nie stosowano. Postępowania administracyjnego nie prowadzono.

Stan sanitarny środków transportu

Pod nadzorem Sekcji Higieny Środowiska w zakresie Higieny Komunalnej w 2023 roku pozostawało 35 środków transportu drogowego, w tym 4 samochody do przewozu chorych, 11 samochodów do przewozu zwłok i szczątków. Skontrolowano 20 autobusów komunikacji publicznej oraz 11 środków transportu do przewozu zwłok i szczątków ludzkich. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Nadzór nad gospodarką odpadami medycznymi w podmiotach leczniczych

W 2023 r. nadzorem objęto 26 podmiotów wykonujących działalność leczniczą (4 przychodnie, 3 ośrodki zdrowia, 15 placówek NZOZ, 1 laboratorium diagnostyczne, 1 poradnia Rehabilitacji i Fizykoterapii, 1 „LUMED” Sp. z o.o. - Chirurgia Jednego Dnia, 1 SP ZOZ Szpital Powiatowy). Podczas kontroli w zakresie higieny komunalnej szczególną uwagę zwracano na gospodarkę odpadami medycznymi powstającymi w podmiotach leczniczych w wyniku świadczenia usług medycznych. Obejmowały one sposób postępowania z odpadami w miejscu ich powstawania i przechowywanie do czasu odbioru przez specjalistyczne firmy. Kontrole wykazały, iż w obiektach opracowano i wdrożono procedury postępowania z odpadami medycznymi, stosuje się prawidłowe oznakowanie identyfikujące odpady, spełnione zostały warunki przechowywania odpadów, podpisane są umowy na odbiór odpadów, a częstotliwość ich odbierania jest zachowana.

Inne czynności

W I półroczu 2023 r. skierowano do gmin pisma przypominające o obowiązkach wynikających z ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w których zwracano szczególną uwagę na stan porządkowy w obrębie ciągów komunikacyjnych i pieszych, centrum handlowych, miast i osiedli miejskich, terenów zieleni i rekreacji oraz miejscowości o zwiększonym ruchu turystycznym. W związku z powyższym pracownicy higieny komunalnej przeprowadzili ogółem 8 kontroli na terenach poszczególnych gmin powiatu opoczyńskiego i miasta Opoczna, podczas których oceniono, iż stan sanitarno – porządkowy nie budził zastrzeżeń.

W miesiącu sierpniu wystosowano pismo do producentów wody, podmiotów leczniczych, zarządzających budynkami zamieszkania zbiorowego oraz budynkami użyteczności publicznej przypominające, że zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294)

mają obowiązek zapewnienia jakości wody odpowiadającej wymaganiom, o których mowa w ww. rozporządzeniu, w tym dotyczących wody ciepłej w zakresie dopuszczalnego poziomu bakterii *Legionella sp.*

W ramach bieżących kontroli sanitarnych obiektów zwracano uwagę na przestrzeganie zakazu palenia wyrobów tytoniowych zgodnie z wymogami ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. 2023r., poz. 700).

Ponadto w trakcie 2023 r. rozpatrywano 9 interwencji zgłoszonych przez mieszkańców powiatu opoczyńskiego. Zasadność zgłoszonych interwencji potwierdziła się w 2 przypadkach (brak czystości w pokojach hotelowych - zastosowano karanie mandatowe, przepełnione kontenery na śmieci na ogródkach działkowych).

W 2023 r. wydano 26 postanowień:

- 14 dot. warunków sprowadzenia zwłok/szczątków ludzkich z za granicy do Polski,
- 12 dot. regulaminu utrzymania czystości i porządku w gminach oraz odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów.

Wydano 6 opinii dot. organizacji imprez masowych.

Wnioski

1. Mieszkańcy powiatu opoczyńskiego korzystają z zasobów wód podziemnych. Na 17 nadzorowanych wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę okresowe pogorszenie jakości wody w zakresie mikrobiologicznym wystąpiło w 2 wodociągach.
2. Standard, estetyka i funkcjonalność kontrolowanych obiektów ulega ciągłej poprawie.

IV. Ocena higieny środowiska pracy nadzorowanego przez Sekcję Nadzoru Higieny Środowiska w zakresie Higieny Pracy

1. Ocena środowiska pracy

Sekcja Nadzoru Higieny Środowiska w zakresie higieny pracy sprawuje nadzór nad:

- warunkami higienicznymi i zdrowotnymi środowiska pracy dotyczącymi w szczególności zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy, poprzez ocenę narażenia zawodowego na szkodliwe czynniki fizyczne, chemiczne, biologiczne oraz rakotwórcze lub mutagenne.
- wprowadzaniem do obrotu oraz stosowaniem substancji i mieszanin chemicznych niebezpiecznych,
- przestrzeganiem przez wprowadzających do obrotu i stosujących prekursorsy narkotyków kategorii 2 i 3 obowiązków wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii,
- przestrzeganiem przepisów dotyczących udostępniania na rynku i stosowania produktów biobójczych oraz detergentów,
- przestrzeganiem przepisów przez podmioty produkujące, wprowadzające do obrotu i udostępniające produkty kosmetyczne.

Na koniec 2023 r. liczba zakładów będących w ewidencji higieny pracy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Opocznie wynosiła 266, zatrudniających ogółem 7600 pracowników. Na terenie powiatu opoczyńskiego przeważają zakłady małe zatrudniające do 50 pracowników, które stanowią 234, tj. 88%. Najwięcej zewidencjonowanych zakładów pracy zajmuje się produkcją wyrobów ceramicznych, budowlanych, metalowych oraz produkcją i przetwórstwem spożywczym, a tym samym są to podmioty gospodarcze zatrudniające ogółem największą liczbę pracowników.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono 56 kontroli w 46 zakładach zatrudniających 939 pracowników. Były to kontrole planowane zgodne z zatwierdzonym rocznym harmonogramem kontroli, kontrole sprawdzające wykonanie obowiązków ujętych w decyzjach administracyjnych oraz kontrole akcyjne.

Kontrole akcyjne dotyczyły wprowadzania do obrotu produktów biobójczych w obszarze posiadania wymaganych pozwoleń Ministra Zdrowia na wprowadzanie do obrotu produktów biobójczych, prawidłowego oznakowania opakowań, właściwych zgodnych z pozwoleniem zawartych substancji czynnych w produktach biobójczych, stężenia procentowego lub wagowego tych substancji w ww. produktach.

Najczęściej stwierdzanymi podczas bieżących kontroli sanitarnych nieprawidłowościami były:

- brak aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych na stanowiskach pracy,

- brak odpowiedniego wyposażenia w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych,
- brak rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostania pracowników w kontakcie z czynnikiem rakotwórczym,
- brak rejestru pracowników narażonych na działanie czynnika rakotwórczego,
- brak prawidłowej oceny ryzyka zawodowego z uwzględnieniem czynników chemicznych, oraz czynników biologicznych,
- brak instrukcji BHP uwzględniających informacje zawarte w kartach charakterystyki.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano ogółem 9 decyzji administracyjnych, w tym 6 decyzji z nałożeniem obowiązków, 3 decyzje umarzające. Nakazy zawarte w wydanych decyzjach dotyczyły przede wszystkim:

- przeprowadzenia badań i pomiarów czynników szkodliwych na stanowiskach pracy,
- dokonania oceny ryzyka zawodowego z uwzględnieniem czynników chemicznych,
- wyposażenia pomieszczenia jadalni w umywalkę do mycia rąk, urządzenia do podgrzewania posiłków własnych, indywidualne miejsca siedzące dla pracowników, indywidualne zamknięte szafki do przechowywania posiłków,
- założenia rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostania pracowników w kontakcie z czynnikiem rakotwórczym,
- założenia rejestru pracowników narażonych na działanie czynnika rakotwórczego,
- dokonania prawidłowej oceny ryzyka zawodowego z uwzględnieniem czynników biologicznych.

Obowiązki nałożone w decyzjach wykonywane są w większości w wyznaczonych terminach.

W minionym roku sprawozdawczym nie wystosowano upomnienia, ani nie wydano postanowień o nałożeniu grzywny.

Ocena warunków higieny środowiska pracy dokonywana jest m.in. na podstawie badań i pomiarów czynników szkodliwych przeprowadzonych przez laboratoria posiadające certyfikat akredytacji oraz na podstawie bezpośrednich wizytacji zakładów.

2. Narażenia na czynniki rakotwórcze

Czynniki rakotwórcze w świetle obecnie obowiązujących przepisów oraz zgodnie z ewidencją PSSE w Opocznie na koniec 2023 r. występują w 62 zakładach następujących branż:

- przedsiębiorstwa zajmujące się wydobyciem piasku, glinki, kamienia wapiennego,
- zakłady stolarsko-usługowe, przedsiębiorstwa przemysłu drzewnego, zakłady meblarskie,
- zakłady ceramiczne, betoniarsko-usługowe, przedsiębiorstwa zajmujące się produkcją wyrobów ceramiczno-budowlanych, surowców ceramicznych oraz mas wiążących i klejów,

- zakłady zajmujące się produkcją elementów metalowych.

W 2023 r. skontrolowano 9 zakładów, przeprowadzając 14 kontroli sanitarnych w zakresie narażenia na czynniki rakotwórcze w środowisku pracy (ogółem narażonych na czynniki rakotwórcze było 50 osób). Warunki pracy na stanowiskach w tych zakładach, w zakresie narażenia na czynniki rakotwórcze nie budziły zastrzeżeń. Pracodawcy spełniają standardy bezpieczeństwa i higieny pracy zgodnie z wymogami obowiązujących przepisów.

3. Narażenia na czynniki biologiczne w środowisku pracy

Czynniki biologiczne stwarzające zagrożenie dla zdrowia występują w 81 zakładach pracy będących pod nadzorem PSSE w Opocznie. Są to głównie zakłady branży spożywczej, rolniczej, leśnictwo, przemysł drzewny i ochrona zdrowia. W 2023 r. przeprowadzono 9 kontroli w zakresie szkodliwych czynników biologicznych występujących w środowisku pracy. Spośród 8 skontrolowanych zakładów pracy stwierdzono uchybienia w 1 zakładzie, wydano 1 decyzję administracyjną w ww. zakresie.

Łącznie w skontrolowanych zakładach liczba narażonych na szkodliwe czynniki biologiczne wynosi 148 pracowników, z czego 148 osoby w grupie 2 zagrożenia, a w grupie 3 – 119 pracowników.

4. Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami

Zgodnie z ewidencją na terenie powiatu opoczyńskiego działalność prowadzi 1 producent, 1 dalszy użytkownik, 14 dystrybutorów oraz 115 stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny - razem 131 obiektów. W 2023 roku przeprowadzono ogółem 28 kontroli, z czego w 4 przypadkach stwierdzono nieprawidłowości dotyczące braku badań czynnika szkodliwego na stanowisku pracy, braku instrukcji BHP uwzględniających informacje zawarte w kartach charakterystyki i instrukcji magazynowania środków chemicznych, niezgodnego z prawem oznakowania produktu chemicznego. Podczas powyższych kontroli egzekwowano obowiązek posiadania aktualnych kart charakterystyki, aktualnych spisów stosowanych substancji i mieszanin niebezpiecznych, odpowiedniego oznakowania opakowań, zapoznania pracowników z informacjami zawartymi w kartach charakterystyk, stosowania środków zapewniających pracownikom ochronę ich zdrowia i życia oraz warunki magazynowania tych substancji i ich mieszanin, instrukcji stanowiskowych przy stosowaniu substancji i mieszanin chemicznych. Informowano także pracodawców o obowiązkach wynikających z rozporządzenia REACH oraz zapisach rozporządzenia (WE) nr 1272/2008 (CLP) dotyczących bezpiecznego stosowania produktów chemicznych. Na terenie powiatu opoczyńskiego obecnie brak jest importerów substancji chemicznych i ich mieszanin.

5. Ocena wprowadzania do obrotu i stosowania produktów biobójczych

W 2023 r. przeprowadzono 19 kontroli w obiektach prowadzących sprzedaż produktów biobójczych. Kontrole dotyczyły głównie produktów biobójczych należących do grupy produktowej 18 i 19, w wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono w 5 podmiotach produkty biobójcze w opakowaniach niewłaściwie oznakowanych oraz w 1 podmiocie produkty biobójcze bez wymaganego pozwolenia, w sumie zakazano udostępniania na rynku 50 produktów biobójczych, nie wydano decyzji w w/w zakresie, zalecenia pokontrolne wykonane zostały w całości. Ponadto przeprowadzono 3 kontrole sanitarne w zakresie stosowania produktów biobójczych w działalności zawodowej, podczas których nie stwierdzono nieprawidłowości.

6. Ocena obrotu prekursorami narkotyków

Na terenie powiatu opoczyńskiego zgodnie z ewidencją PSSE w Opocznie w zakresie nadzoru nad prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3 zarejestrowane są 2 podmioty wprowadzające do obrotu oraz 10 zakładów stosujących prekursory narkotyków w procesach technologicznych. W 2023 roku przeprowadzono 1 kontrolę w zakresie wprowadzania do obrotu prekursory narkotyków. Handel z państwami trzecimi nie jest prowadzony na terenie powiatu opoczyńskiego.

7. Przestrzeganie przepisów przez podmioty produkujące i wprowadzające do obrotu produkty kosmetyczne

W 2023 r. nadzorem objęto 18 obiektów obrotu produktami kosmetycznymi oraz 1 podmiot rozpoczynający działalność w zakresie produkcji kosmetyków. SNHŚ PSSE w Opocznie przeprowadziła ogółem 21, w tym 3 planowane (1 u producenta produktów kosmetycznych) oraz 18 interwencyjnych w zakresie udostępniania na rynku produktów kosmetycznych, ze szczególnym uwzględnieniem ich składu i zawartości substancji i mieszanin szkodliwych dla zdrowia. Nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli w 3 podmiotach dotyczyły głównie udostępniania na rynku produktu kosmetycznego po upływie terminu przydatności do użycia oraz zawartości substancji niedozwolonej. Wydano 1 decyzję administracyjną. Produkty wycofano ze sprzedaży. W roku 2023 r. pobrano 3 próbki kosmetyków do oceny jakości produktu kosmetycznego pod względem zawartości substancji konserwujących oraz niedozwolonych, badania laboratoryjne nie wykazały nieprawidłowości w tym zakresie. Wydano 3 pozytywne oceny jakości produktu kosmetycznego.

8. Choroby zawodowe

Następstwem pracy w narażeniu na czynniki szkodliwe w środowisku pracy mogą być choroby zawodowe. W 2023 r. zostało zgłoszonych do PPIS w Opocznie 6 nowych przypadków podejrzenia choroby zawodowej (2022 r. – 4, 2021 r. – 2, 2020 r. – 3, 2019 r. – 6, 2018 r. – 3, 2017 r. – 3, 2016 r. – 4, 2015 r. – 2, 2014 r. - 11 zgłoszeń). Prowadzono 10 postępowań w sprawie chorób zawodowych, w których zawiera się ocena zebranego materiału dowodowego oraz czynności niezbędne do uzupełnienia tego materiału w formie wizytacji zakładu pracy, przesłuchań, wyjaśnień, weryfikacji dokumentacji gromadzonej przez pracodawców i jednostki organizacyjne Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Wydano 3 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej (2022 r. – 2, 2021 r. – 4, 2020 r. – 2, 2019 r. – 1, 2018 r. – 2) i 2 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej (2022 r. – 2, 2021 r. – 1, 2020 r. – 0, 2019 r. – 2, 2018 r. – 1). Stwierdzone choroby zawodowe to: zewnątrzpochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych, choroby zakaźne i pasożytnicze albo ich następstwa – borelioza, przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat.

9. Działania w zakresie promocji zdrowia na terenie zakładów pracy:

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Opocznie w 2023 r. inicjowała następujące działania mające na celu promocję zdrowia w zakładach pracy:

- przekazano do podmiotów zajmujących się hodowlą drobiu informację o zagrożeniach spowodowanych zagrożeniem A/H5N1 wraz z „Zasadami ochrony biologicznej osób i zwierząt w związku z działaniami podejmowanymi na obszarach podwyższonego i wysokiego ryzyka wystąpienia wysoce zjadliwej grypy ptaków u ptaków dzikich”,
- skierowano pismo do pracodawców na terenie powiatu opoczyńskiego wskazujące zalecenia i potrzebę zwiększenia reżimu sanitarnego na terenie zakładu pracy w celu zapobiegania szerzenia się chorób przenoszonych drogą powietrzną, w tym spowodowanych wirusami SARS-CoV-2, grypy, RSV,
- podczas przeprowadzania kontroli przekazywano informacje na temat szkodliwości używania środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych,
- przesłano zakładom pracy pismo informujące o zagrożeniach jakie niosą bakterie *Legionella* i konieczności prowadzenia działań prewencyjnych, wraz ze wskazaniem adresu strony internetowej zawierającej dokument pt. „Zalecenia dotyczące ponownego otwierania budynków użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego po wydłużonym przestoju lub ograniczonej eksploatacji, w ramach działań zapobiegających zakażeniom bakteriami z rodzaju

Legionella opracowany przez Zakład Bezpieczeństwa Zdrowotnego Środowiska Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego Państwowego zakładu Higieny-państwowego Instytutu Badawczego we Współpracy z Głównym Inspektorem Sanitarnym, dostępnym na stronach internetowych NIZP PZH-PIB oraz GIS.

10. Monitorowanie przypadków zatruc środkami zastępczymi i nowymi substancjami psychoaktywnymi oraz zgonów.

PSSE w Opocznie we współpracy ze Szpitalem Rejonowym w Opocznie oraz przyległym Pogotowiem Ratunkowym prowadzi codzienny monitoring zatruc i podejrzeń zatruc środkami zastępczymi i nowymi substancjami psychoaktywnymi. W roku 2023 nie odnotowano żadnego przypadku podejrzenia zatrucia na nadzorowanym terenie, jak również brak było przypadków zgonów z powodu stosowania ww. substancji.

Wnioski:

1. W wyniku przeprowadzanych kontroli sanitarnych pracodawcy realizując nakazy w wystawianych decyzjach administracyjnych podejmują działania przyczyniające się do poprawy warunków pracy pracowników, jak również wzrasta świadomość pracodawców zagrożeń występujących na stanowiskach pracy i istoty zwiększania poziomu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników.
2. W ostatnich latach liczba zgłaszanych podejrzeń chorób zawodowych i prowadzonych postępowań w tym zakresie nieznacznie wzrosła, jednak nadal utrzymuje się na podobnym poziomie kilku w ciągu roku.
3. Zintensyfikowane zostały działania Inspekcji Sanitarnej w zakresie nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, produktami biobójczymi i kosmetycznymi.

V. Ocena stanu sanitarno-technicznego placówek oświatowo-wychowawczych nadzorowanych przez Sekcję Nadzoru Higieny Środowiska w zakresie Higieny Dzieci i Młodzieży.

W 2023 roku pod nadzorem Sekcji Nadzoru Higieny Środowiska w zakresie higieny dzieci i młodzieży było 86 placówek stałych oraz 14 zgłoszonych form wypoczynku. Nadzorem objęto następujące typy placówek: żłobki i kluby dziecięce, przedszkola, inne formy wychowania przedszkolnego, szkoły podstawowe, liceum ogólnokształcące, zespoły szkół, centra szkolenia zawodowego, szkołę muzyczną, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, placówki opiekuńczo-wychowawcze, poradnie psychologiczno-pedagogiczne. W trakcie roku 2023 wyrejestrowano z ewidencji placówek Bursę Szkolną w Opocznie, a objęto nadzorem Powiatową Placówkę Opiekuńczo-Wychowawczą „PRZYSTAŃ” w Żarnowie oraz Przedszkole „Tygrysek” w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Poświętnem.

Placówki w których przeprowadzono kontrole sanitarne:

Żłobki i kluby dziecięce – 6 placówek (4 żłobki niepubliczne, 2 kluby dziecięce publiczne).

Przeprowadzono w placówkach 6 kontroli sanitarnych. Liczba dzieci zapisanych do żłobków/klubów dziecięcych – 143. Wszystkie placówki funkcjonują po otrzymaniu pozytywnej opinii sanitarnej. Stan sanitarno-higieniczny skontrolowanych placówek nie budził zastrzeżeń. Standardy powierzchni przeznaczonych na pobyt dzieci oraz dostępność do urządzeń sanitarnych były zachowane.

Przedszkola / inne formy wychowania przedszkolnego – 23 placówki (przedszkola publiczne - 8, przedszkola niepubliczne - 6 i 9 - publicznych punktów przedszkolnych przy szkołach). Liczba kontroli ogółem – 23, liczba dzieci w skontrolowanych placówkach - 1376.

Punkty przedszkolne publiczne – 9 placówek, liczba dzieci 218 - placówki znajdują się na terenach wiejskich najczęściej w budynkach szkół podstawowych, bądź w budynkach przystosowanych do tej działalności.

Przedszkola – 14 placówek, liczba dzieci -1158 - wszystkie placówki były ocenione pozytywnie pod względem sanitarnohigienicznym, jak i technicznym. Wszystkie placówki dysponują placami zabaw i terenami rekreacyjnymi. W jednym przedszkolu (Niepubliczne Przedszkole „Akademia Przedszkolaka” w Opocznie) powstał plac zabaw dla dzieci ze specjalnymi potrzebami.

W czasie kontroli zwracano szczególną uwagę na bezpieczeństwo dzieci biorących udział w zabawach na świeżym powietrzu, a w szczególności: sprawdzano zabezpieczenia piaskownic przed zanieczyszczeniami, wymianę piasku, kontrolowano stan sanitarny placów zabaw. Aktualnie warunki sanitarno-higieniczne we wszystkich obiektach są prawidłowe, a dyrektorzy placówek i organy założycielskie dążą do utrzymania lub poprawy warunków sanitarno-higienicznych.

Szkoły podstawowe - 41 placówek w ewidencji, przeprowadzono 52 kontrole sanitarne, liczba uczniów w szkołach – 5196.

W kilku placówkach odnotowano poprawę warunków sanitarno-higienicznych i technicznych budynków:

1. Szkoła Podstawowa w Dębie, gm. Poświętne – podniesienie konstrukcji dachu, wymiana pokrycia na blachę, termomodernizacja budynku, nowa elewacja, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej w całym budynku, wymiana grzejników i całej instalacji c.o., zainstalowano pompy ciepła, wymiana instalacji elektrycznej na ledowe (wykonano pomiary natężenia oświetlenia sztucznego), remont pomieszczeń higieniczno-sanitarnych (płytki, armatura), malowanie wszystkich pomieszczeń szkoły.
2. Szkoła Podstawowa w Wójcinie, gm. Paradyż – termomodernizacja budynku, wymiana stolarki okiennej, wymiana punktów świetlnych na ledowe w całym budynku, wymiana podłoga na wykładzinę termozgrzewalną we wszystkich pomieszczeniach i korytarzach, malowanie pomieszczeń i sali gimnastycznej z zapleczem sportowym.
3. Szkoła Podstawowa w Skroninie, gm. Białaczków – termomodernizacja budynku, nowa elewacja, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej w całym budynku, wymiana instalacji c.o. zastosowano ogrzewanie podłogowe, wymiana podłoga w salach zajęć na wykładzinę termozgrzewalną, remont pomieszczeń higieniczno-sanitarnych wraz z wymianą armatury sanitarnej.

W dwóch szkołach zostały wykonane zalecenia decyzji administracyjnych z lat ubiegłych, a w jednej - wydanej w roku sprawozdawczym 2023.

1. Szkoła Podstawowa Nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi w Opocznie – wykonano decyzję w następujący sposób wykonano malowanie ścian i sufitów sali gimnastycznej i przebieralni dla dziewcząt i chłopców oraz położono bezpieczną nawierzchnię w sali gimnastycznej, przebieralniach i w pomieszczeniach sanitarnych. Dodatkowo w ramach projektu „Dostępna

Szkoła” wykonano malowanie wszystkich pomieszczeń placówki, ciągów komunikacyjnych, wymieniono drzwi wewnętrzne do wszystkich pomieszczeń, położono bezpieczną nawierzchnię w ciągach komunikacyjnych, klatkach schodowych i stołówce szkolnej, doposażono placówkę w szafki indywidualne dla uczniów niepełnosprawnych.

2. Szkoła Podstawowa Nr 3 w Opocznie wykonano obowiązki decyzji administracyjnej, tj. odmalowano malaturę ścian i sufitów korytarza, klatki schodowej, wymieniono stolarkę okienną w holach, położono wykładzinę termozgrzewalną w jednej sali lekcyjnej. Dodatkowo wymieniono oświetlenie na ledowe w jednej części budynku.

3. Publiczna Szkoła Podstawowa w Celestynowie - wykonano malowanie malatury ścian i sufitów ciągów komunikacyjnych, pomieszczeń higieniczno – sanitarnych, przebieralni dla dziewcząt i chłopców, łącznika budynku dydaktycznego z blokiem sportowym. Dodatkowo wykonano naprawę dachu, wymianę nawierzchnie na placu zabaw.

Liceum ogólnokształcące - 1 obiekt, liczba uczniów 746, przeprowadzona 1 kontrola.

W I Liceum Ogólnokształcącym w Opocznie przeprowadzono generalny remont placówki obejmujący: klatki schodowe, korytarze, pomieszczenia sanitarne, sale lekcyjne, pomieszczenia szatni. Na terenie szkoły znajduje się gabinet profilaktyki zdrowotnej, opiekę sprawuje pielęgniarka przez pięć dni w tygodniu. Dokonano oceny realizacji wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji i preparatów chemicznych w placówce. Kontrola sanitarna nie wykazała nieprawidłowości.

Zespoły Szkół - 8 obiektów (7-publiczne , 1 niepubliczny), ogólna liczba uczniów w zespołach 3931, liczba kontroli - 10.

W 2023 roku skontrolowano wszystkie placówki. Wszystkie zespoły szkół zapewniają właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej przez uczniów. Standardy dostępności do urządzeń sanitarnych (umywalki) nie są zachowane w jednej placówce. W Powiatowym Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Mroczkowie Gościnnym gm. Opoczno oddano do użytku halę sportową wraz z zapleczem sportowym.

W Zespole Szkół Prywatnych w Opocznie wykonano modernizację I piętra w zakresie: wymiany instalacji elektrycznej, punktów świetlnych, zmiany podłoża na korytarzu i wykonania ogrzewania podłogowego; odnowiono malaturę ścian i sufitów: sal lekcyjnych, ciągów komunikacyjnych, klatek schodowych, szatni przy bloku sportowym.

Zakład Doskonalenia Zawodowego – 1 placówka, liczba uczniów 26, przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną.

Uczniowie tej placówki kształcą się w zawodzie kucharza. Praktyczna nauka zawodu odbywa się na miejscu. Stan sanitarno-higieniczny i techniczny placówki nie budziła zastrzeżeń.

Specjalne Ośrodki Szkolno-Wychowawcze – 1 placówka, liczba dzieci i młodzieży 81, wykonano 1 kontrolę sanitarną.

Placówka mieści się w dwóch oddzielnych budynkach. W jednym prowadzona jest działalność edukacyjna, a w drugim mieści się przedszkole oraz bursa. Część budynku, w którym mieści się przedszkole i bursa wyłączona z użytkowania ze względu na prowadzony generalny remont. W budynku dydaktycznym SOSW w ramach projektu „Szkoła Marzeń” przeprowadzono remont sali gimnastycznej wymiana stolarki okiennej, wymiana podłoga na wykładzinę tarkett, malowanie malatury ścian i sufitu, adaptacja pomieszczeń na siłownię i salę do rehabilitacji, wymieniono dachu na całym budynku.

Placówki opiekuńczo wychowawcze - 2 obiekty, liczba wychowanków – 28, 2 kontrole sanitarne.

Placówka zapewnia wychowankom całodobową opiekę. Stan sanitarno-higieniczny placówki nie budził zastrzeżeń. Wewnątrz i na zewnątrz budynku w widocznych miejscach umieszczone odpowiednie oznaczenia graficzne informujące o zakazie palenia wyrobów tytoniowych.

Inne placówki – poradnie psychologiczno- pedagogiczne- 2 placówki, 2 kontrole.

Placówki zlokalizowane w Opocznie i Drzewicy, stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń nie budził zastrzeżeń.

Warunki pobytu dzieci i młodzieży w placówkach nauczania i wychowania.

Mając na uwadze prawidłowy rozwój oraz zdrowie dzieci i młodzieży PIS podejmuje szereg działań, mających na celu poprawę warunków higienicznosanitarnych w placówkach nauczania i wychowania oraz wypoczynku i rekreacji. W roku 2023 realizując ustawowe obowiązki w ramach sprawowanego bieżącego nadzoru sanitarnego kontrolowano przestrzeganie przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne higieny pomieszczeń, wymagań w stosunku do sprzętu używanego w szkołach i innych placówkach oświatowo – wychowawczych oraz w placówkach wypoczynku, a także higieny procesów nauczania. Wszystkie placówki zaopatrzone są w wodę do spożycia z wodociągów sieciowych oraz

posiadają kanalizację centralną lub miejscową. Wszędzie zapewnione są środki do utrzymania higieny osobistej- papier toaletowy, mydło w płynie, ręczniki papierowe.

Prowadzono w placówkach stały monitoring przestrzegania zakazu palenia tytoniu jak również właściwego oznakowania placówek o zakazie palenia tytoniu i e-papierosów. Generalnie w szkołach i na terenie przyległym do placówek obowiązuje całkowity zakaz palenia papierosów i jest respektowany, zarówno przez uczniów jak i przez nauczycieli.

Jak co roku prowadzony jest nadzór nad odpowiednim przechowywaniem i oznakowaniem niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin w szkolnych pracowniach chemicznych (sale lekcyjne z zapleczem chemicznym, sale lekcyjne do zajęć z chemii) oraz posiadania aktualnego ich spisu i kart charakterystyki. W 2023 r. substancje chemiczne i ich mieszaniny posiadało 22 placówki. Były one odpowiednio przechowywane, oznakowane.

W kontrolowanych placówkach oświatowych oceniano opiekę profilaktyczną i pomoc przedlekarską uczniów w szkołach, skontrolowano kto sprawuje taką pomoc i w jakim wymiarze, dokonano oceny gabinetu profilaktyki zdrowotnej. 17 placówek posiada gabinet profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej, w których zapewniona jest opieka pielęgniarska w różnym wymiarze godzinowym. W 3 placówkach znajdują się gabinety stomatologiczne. Wszystkie gabinety znajdują się w dobrym stanie sanitarno – higienicznym. Do pozostałych placówek pielęgniarki przyjeżdżają zadaniowo na fluoryzację zębów oraz na pogadanki edukacyjne. Na terenie Gminy Opoczno publiczne przedszkola mają zapewnioną opiekę pielęgniarską jeden raz w tygodniu na umowę zlecenie.

Jednym z czynników warunkujących prawidłowy rozwój dziecka jest aktywność fizyczna, dlatego duże znaczenie mają warunki w jakich prowadzone są zajęcia z wychowania fizycznego. Najkorzystniejszą sytuację mają placówki (42 placówki), które posiadają salę gimnastyczną z pełnym zapleczem socjalno-sanitarnym lub salę rekreacyjno–zastępczą i boisko. Nadal w kilku placówkach niezależnie od posiadanej infrastruktury zajęcia w-f prowadzi się na korytarzach, holach, gdy sprzyja pogoda na terenach rekreacyjnych przy szkołach. Podobnie jak w latach ubiegłych w dalszym ciągu mały procent uczniów korzysta z natrysków po lekcjach z wychowania fizycznego. Najczęściej natryski wykorzystywane są po dodatkowych zajęciach sportowych. Większość placówek ma place zabaw i posiada certyfikaty na konstrukcje i elementy do zabawy. Tereny rekreacyjne i sportowe są ogrodzone, a piaskownice na placach zabaw zabezpieczone przed zanieczyszczeniami. Place zabaw i piaskownice nie budziły zastrzeżeń.

W ramach sprawowanego nadzoru dokonano oceny dostosowania mebli szkolnych do wymagań ergonomii zgodnie z obowiązującą normą w tym zakresie. Celem oceny było propagowanie zasad prawidłowego doboru mebli wśród dzieci i młodzieży, nauczycieli i wychowawców. W roku 2023 dokonano pomiaru mebli i ich dostosowania do wzrostu uczniów w 18 placówkach na 708 stanowiskach pracy ucznia, nieprawidłowości nie stwierdzono. W 48 szkołach dokonano oceny rozkładów zajęć lekcyjnych pod kątem zachowania zasad higieny pracy umysłowej. Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono. W 17 szkołach przeprowadzono badania dotyczące obciążenia uczniów tornistrami/plecakami. Celem badania było zwrócenie uwagi uczniom, nauczycielom i rodzicom na zjawisko przeciążonych plecaków. Indywidualne przeprowadzenie oceny ciężaru ciała ucznia oraz ciężaru pełnego tornistra dotyczyło 506 uczniów w 42 oddziałach. Waga tornistra do 10% masy ciała ucznia wystąpiła u 223 uczniów, w przedziale 10-15% masy ciała ucznia u 204 uczniów, powyżej 15% masy ciała ucznia u 79 uczniów. Zachęcano uczniów aby wykorzystywali możliwość pozostawiania w szkole części podręczników, zeszytów i przyborów szkolnych. Zwiększa się procent mebli edukacyjnych z certyfikatami. Skontrolowano 73 placówki pod względem korzystania przez uczniów z certyfikowanych mebli szkolnych i sprzętu sportowego, głównie nowo zakupionych. 43 placówki posiadały 100% urządzeń i sprzętu sportowego z certyfikatami, a 32 placówki posiadały 100% mebli zakupionych po 1997r. i są one z certyfikatami.

W trosce o stan zdrowia uczniów wprowadzony został obowiązek zapewnienia uczniom miejsca na pozostawienie w placówkach podręczników i przyborów szkolnych. Według zebranych informacji wszystkie placówki zapewniają uczniom możliwość pozostawienia w szkole części podręczników i przyborów szkolnych w indywidualnych szafkach, zlokalizowanych w szatniach bądź na korytarzach oraz na półkach lub szafkach w salach dla uczniów danej klasy.

Dożywianie w szkołach skontrolowano w 41 placówkach z czego w 29 placówkach posiłki przygotowywane są na miejscu, a do 12 placówek posiłki są dowożone. Liczba uczniów korzystających z dożywiania – 4143. Liczba dzieci i młodzieży korzystających z posiłków dofinansowanych – 611. Ponadto w 2 placówkach organizowane były II śniadania – liczba korzystających uczniów 221, w 4 szkołach działają sklepiki szkolne, a w 16 są automaty z produktami spożywczymi.

Nadzór nad placówkami wypoczynku dzieci i młodzieży.

W 2023 roku na terenie powiatu opoczyńskiego zorganizowano 14 turnusów wypoczynku dla dzieci i młodzieży, które zgłoszono w ogólnopolskiej, elektronicznej bazie MEN. Podobnie jak w latach ubiegłych dominowały obozy pod namiotami ze stałą infrastrukturą. Warunki sanitarnohigieniczne oraz warunki wypoczynku skontrolowano podczas 14 kontroli sanitarnych. Z przeprowadzonych kontroli wynika, że obiekty zostały właściwie przygotowane i zagwarantowano dobre warunki zakwaterowania, utrzymania higieny osobistej, żywienia oraz możliwości prowadzenia zajęć rekreacyjnych, programowych, sportowych. Wypoczynek był dobrze przygotowany pod względem sanitarnym jak również pod kątem bezpieczeństwa. Ogółem z wypoczynku skorzystało 804 uczestników. Nie odnotowano zachorowań i zatruc pokarmowych. Podczas nadzoru placówek wypoczynku przekazywano materiały edukacyjne i informacyjne o tematyce: bezpieczeństwa w czasie wakacji w celu wykorzystania ich podczas zajęć z uczestnikami.

Wnioski:

Warunki sanitarnohigieniczne w placówkach oświatowo - wychowawczych na terenie powiatu opoczyńskiego ulegają systematycznej poprawie dzięki prowadzonym pracom remontowym, modernizacyjnym i konserwatorskim. Działania te przyczyniają się przede wszystkim do poprawy warunków pobytu w tych placówkach, w znacznym stopniu wpływają również na poprawę estetyki pomieszczeń, budynków i ich otoczenia. Zdecydowana większość skontrolowanych placówek zapewniła dzieciom i młodzieży bezpieczne i higieniczne warunki pobytu. Warunki sanitarno-higieniczne można ocenić jako dobre.

VI. Działania w zakresie Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia.

Pion Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Opocznie podejmuje działania wynikające z założeń zawartych w zapisach Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego, Narodowego Programu Zdrowia, zaleceń Światowej Organizacji Zdrowia, a także aktualnej sytuacji epidemiologicznej i bieżących potrzeb zdrowotnych społeczeństwa. Celem tych działań jest promowanie zdrowego stylu życia, kształtowanie odpowiedzialności za własne zdrowie, dostarczenie wiedzy niezbędnej dla umacniania i potęgowania zdrowia oraz przekazywanie informacji mających znaczenie w utrzymaniu zdrowia publicznego. Prowadzone działania z zakresu promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej kierowane są między innymi do: rodziców i opiekunów dzieci, przedszkolaków i uczniów szkół podstawowych i średnich, nauczycieli, wychowawców oraz pedagogów szkolnych oraz ogółu społeczeństwa. W 2023 r. realizowano następujące przedsięwzięcia prozdrowotne:

Ogólnopolski program edukacyjny Trzymaj Formę!

Program edukacyjny przeznaczony dla uczniów klas V-VIII szkoły podstawowej. Celem programu jest promocja zasad zbilansowanej diety i aktywnego stylu życia oraz kształtowanie odpowiednich nawyków żywieniowych, a także uświadomienie odpowiedzialności za własne zdrowie. W programie uczestniczyły 24 szkoły podstawowe. Edukacją objęto 1259 uczniów i 554 rodziców.

Wojewódzka Kampania Edukacyjna „Dopalaczom mówimy stop - wybieramy zdrowie”

Adresatami tej Kampanii są uczniowie szkół podstawowych, ich rodzice i opiekunowie. Celem Kampanii jest obniżenie wśród uczniów tendencji do podejmowania zachowań ryzykownych generowanych przez grupę rówieśniczą, prowadzących do sięgania po różnego rodzaju substancje psychoaktywne. Kampanię realizowało 21 szkół. Edukacją objęto 817 uczniów i 427 rodziców.

Bieg po zdrowie – program antytytoniowej edukacji zdrowotnej adresowany do uczniów IV klas szkoły podstawowej oraz ich rodziców. Cel programu to opóźnienie lub zapobiegnięcie inicjacji tytoniowej wśród

dzieci i młodzieży, pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego oraz zwiększenie wiedzy uczniów i umiejętności rodziców w budowaniu relacji z dziećmi w kontekście przeciwdziałania paleniu papierosów. W roku szkolnym 2022/2023 do realizacji programu przystąpiło 15 szkół. Oddziaływaniem objęto 278 uczniów oraz 176 rodziców.

Czyste powietrze wokół nas – przedszkolny program edukacji antytytoniowej dla dzieci 5 i 6-letnich oraz ich rodziców i opiekunów.

Program ma charakter profilaktyczny. Jego celem jest zwiększenie wiedzy rodziców w zakresie ochrony dzieci przed narażeniem na działanie dymu tytoniowego oraz kształcenie u dzieci świadomej postawy ochrony własnego zdrowia w przypadku bezpośredniego kontaktu z osobami palącymi. Program realizowany jest w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych i punktach przedszkolnych. W roku szkolnym 2022/2023 realizowano go w 28 obiektach. Oddziaływaniami objęto w sumie 890 dzieci i 321 rodziców.

Skąd się biorą produkty ekologiczne – Program przeznaczony dla dzieci przedszkolnych, a jego główny cel to pokazanie czym jest rolnictwo ekologiczne oraz budowanie od najmłodszych lat właściwych nawyków żywieniowych i higienicznych. Do programu przystąpiło 5 przedszkoli. Edukacją objęto 351 dzieci i 115 rodziców.

Znamię! Znam je? – program edukacyjny przeznaczony dla szkół średnich. Ma on na celu upowszechnienie wiedzy na temat zapobiegania nowotworom skóry w tym czerniaka.

Realizację podjęło 7 szkół. Oddziaływaniami objęto 1531 uczniów.

Wybierz życie - pierwszy krok – program poświęcony profilaktyce zakażeń HPV i raka szyjki macicy adresowany do uczniów szkół ponadpodstawowych. Realizację podjęły 4 szkoły. Oddziaływaniami objęto 416 uczniów.

Program edukacyjny „Ars-czyli jak dbać o miłość” – adresowany do uczniów szkół ponadpodstawowych i ma na celu ograniczenie używania substancji psychoaktywnych przez młodzież, szczególnie w wieku prokreacyjnym. W roku szkolnym 2022/2023 uczestniczyło w nim 7 szkół średnich. Zasięgiem swoim program objął 496 uczniów.

Podstępne WZW – program edukacji zdrowotnej dla uczniów szkół średnich dotyczący profilaktyki wirusowego zapalenia wątroby różnych typów. Realizację podjęły 3 placówki. Edukacją objęto 270 uczniów.

Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS – realizowany był poprzez udział w kampaniach informacyjnych KCdSAIDS z okazji Europejskiego Tygodnia Testowania oraz Światowego Dnia AIDS i Dnia Pamięci o Zmarłych na AIDS prowadzonych w mediach społecznościowych. Wystosowano listy do placówek ochrony zdrowia informujące

Kampanii "Jedyny taki test". W ramach Programu uczniowie opoczyńskich szkół brali udział w Wojewódzkiej Olimpiadzie Wiedzy o HIV/AIDS zorganizowanej przez WSSE w Łodzi.

Światowy Dzień Bez Tytoniu

Z okazji obchodów Światowego Dnia Bez Tytoniu 2023 wystosowano pisma do Urzędów Gmin i placówek ochrony zdrowia informujące o obchodach Światowego Dnia bez Tytoniu. Uczestniczo w kampanii informacyjnej na fb. We współpracy z MDK w Opocznie zorganizowano konkurs plastyczny „**Mój styl życia - moje zdrowie**”. Napłynęło 85 prac z 16 placówek. Podsumowanie konkursu i wręczenie nagród odbyło się 3 czerwca 2023r. na scenie plenerowej MDK w Opocznie, a następnie w MDK w Opocznie została otwarta pokonkursowa wystawa plakatów.

Światowy Dzień Rzucania Palenia - corocznie obchodzony jest w trzeci czwartek listopada. W ramach obchodów Światowego Dnia Rzucania Palenia 2023 w Starostwie Powiatowym w Opocznie zorganizowano punkt informacyjno-edukacyjny o tematyce antytytoniowej wraz ze stanowiskiem pomiaru stężenia tlenku węgla w wydychanym powietrzu za pomocą smokolizera. Prezentowano plakaty i ulotki oraz udzielano informacji na temat skutków palenia tytoniu. Prowadzono działania informacyjne na stronie internetowej Stacji i profilu Fb.

Systematyczne egzekwowanie przestrzegania przepisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych i e- papierosów.

Państwowa Inspekcja Sanitarna w ramach sprawowania bieżącego nadzoru w zakresie warunków i wymogów higieniczno-sanitarnych prowadzi systematyczne kontrole przestrzegania zakazu palenia w miejscach użyteczności publicznej.

Europejski Tydzień Szczepień

W ramach obchodów **Europejskiego Tygodnia Szczepień** do jednostek samorządu terytorialnego i placówek ochrony zdrowia zostały wystosowane pisma informacyjne. Przygotowano notkę informacyjną dla prasy. Informacje zostały również zamieszczone na stronie internetowej Stacji. Zorganizowano szkolenie on-line ***Szczepienia ochronne a zdrowie***

jednostki i społeczności, które adresowane było do nauczycieli, pielęgniarek środowiska nauczania i wychowania, pedagogów. Prowadzono też działania informacyjne na profilu fb.

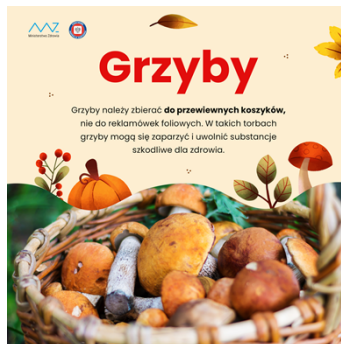
Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach obchody mają na celu podniesienie świadomości społeczeństwa, jak poważne zagrożenie dla zdrowia publicznego stanowi zjawisko narastania i rozprzestrzeniania się oporności na antybiotyki wśród drobnoustrojów wywołujących zakażenia u człowieka. Z tej okazji przygotowano i przesłano pisma wraz z materiałami informacyjnymi do placówek ochrony zdrowia. Przeprowadzono prezentacje multimedialne dla uczniów oraz seniorów „Stop antybiotykoodporności”. Prowadzono też działania informacyjne na stronie Stacji i profilu Fb.

Promocja szczepień przeciwko HPV

PSSE w Opocznie prowadziła działania propagujące akcję bezpłatnych **szczepień przeciwko HPV** wśród nastolatków poprzez udział w kampanii informacyjnej zorganizowanej przez WSSE w Łodzi i zamieszczanie postów na profilu fb.

Profilaktyka zatruc grzybami.

W ramach prowadzonej działalności edukacyjno-informacyjnej w zakresie wiedzy na temat bezpiecznego grzybobrania zorganizowano wystawę grzybów zebranych w okolicznych lasach. Podczas wystawy udzielano porad i informacji na temat różnicowania grzybów jadalnych i podobnych do nich grzybów trujących oraz zasad bezpiecznego grzybobrania. Przeprowadzono 2 prezentacje multimedialne pt.: *Poznaj grzyby -unikniesz zatrucia*. Na profilu Fb zamieszczano posty na temat bezpiecznego grzybobrania. W Stacji w sezonie grzybowym wyznaczony jest dyżur grzyboznawcy. W 2023 roku udzielono konsumentom 14 porad w zakresie określenia przynależności gatunkowej grzybów.

Obchody Światowego Dnia Zdrowia 2023

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Opocznie wystosowała do placówek ochrony zdrowia, jednostek samorządu terytorialnego oraz do placówek oświatowych pisma informujące o obchodach Światowego Dnia Zdrowia. Przekazała do tych jednostek materiały multimedialne do wykorzystania w trakcie zajęć z uczniami oraz z prośbą o rozpowszechnienie tych materiałów na swoich kanałach informacyjnych. Informacje te zostały także zamieszczone na stronie internetowej PSSE w Opocznie.

Wybieraj bezpieczną żywność.

PSSE w Opocznie brała udział w Kampanii Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności **Wybieraj bezpieczną żywność**, która ma na celu zwiększenie wiedzy społeczeństwa na temat roli nauki w zapewnieniu bezpieczeństwa żywności w UE oraz zachęcenie obywateli do dokonywania świadomych wyborów żywieniowych. W ramach kampanii przeprowadzono prezentację multimedialną dla uczestników Domu Dziennego Pobytu Senior Vigor w Miedznej Drewnianej. Podczas Powiatowego Pikniku Zdrowia zorganizowano stoisko informacyjne dotyczące tego tematu, a także zorganizowano webinarium na profilu Fb dla ogółu społeczeństwa. Zamieszczono też informacje na stronie internetowej stacji oraz na profilu Fb.

Letni wypoczynek dzieci i młodzieży 2023

Bezpieczne Wakacje – podczas imprezy plenerowej Parada Kół Gospodyń Wiejskich w Opocznie w dniu 4 czerwca zorganizowano stoisko informacyjno-edukacyjne pod hasłem „Bezpieczne wakacje”. Przygotowano tablice informacyjne jak bezpiecznie wypoczywać nad wodą, w górach, w lesie, jak chronić się przed upałami, jak zabezpieczyć się przed kleszczami, jak zachować się podczas burzy, itp. Udzielano informacji dzieciom, młodzieży i dorosłym. Dla dzieci przygotowano różne konkurencje z nagrodami, kolorowanki i zagadki. Prowadzono też działania informacyjne dotyczące bezpieczeństwa podczas wakacji poprzez udział w kampanii Bezpieczne Wakacje. Dla dzieci i młodzieży, którzy wypoczywali na terenie naszego powiatu w bazie harcerskiej w Zarzęcinie przeprowadzono pogadanki na temat higieny rąk oraz bezpiecznych wakacji. Organizatorzy wypoczynku zostali wyposażeni w pakiety informacyjne na temat bezpieczeństwa dzieci w czasie wakacji.

Bezpieczny powrót dzieci do szkół - podczas imprezy plenerowej przy MDK w Opocznie zorganizowano stoisko informacyjno-edukacyjne promujące zdrowy styl życia i bezpieczny powrót dzieci do szkół. Przygotowano plansze i materiały na temat bezpiecznej drogi do szkoły, zdrowego stylu życia dzieci i młodzieży, prawidłowego plecaka, prawidłowej postawy i urządzenia stanowiska pracy ucznia.

Higiena rąk - przeprowadzono zajęcia z dziećmi w 2 przedszkolach na temat znaczenia utrzymywania czystości rąk i prawidłowej techniki ich mycia.

Akcja zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży – podczas ferii przeprowadzono prelekcję dla uczestników zimowiska na temat profilaktyki chorób zakaźnych /grypa, covid – 19, RSV i innych/.

Profilaktyka wszawicy – zorganizowano szkolenie on-line „**Profilaktyka wszawicy**” adresowane do dyrektorów szkół i przedszkoli w związku z okresowo pojawiającym się problemem wszawicy wśród dzieci.

Prelekcja dla uczniów pt.: Mój styl życia – moje zdrowie - w dniu 21 marca 2023 w szkole Podstawowej w Sokołowie została przedstawiona prezentacja multimedialna pod tytułem j.w. Prelekcja odbyła się podczas szkolnej imprezy z okazji 1-wszego dnia wiosny **Trzymaj formę na wiosnę**.

Profilaktyka grypy – w ramach profilaktyki zachorowań na grypę, covid-19, RSV została przygotowana informacja i przekazana do prasy oraz zamieszczona na stronie internetowej stacji. Przeprowadzono też pogadankę na temat profilaktyki grypy dla seniorów z Domu Dziennego Pobytu w Miedznej Drewnianej.

Kampania informacyjna na temat profilaktyki raka piersi i profilaktyki nowotworów męskich – w październiku w mediach społecznościowych propagowano kampanię informacyjną na temat raka piersi a w listopadzie na temat świadomości nowotworów męskich, przygotowaną przez WSSE w Łodzi.

Inne działania informacyjne – PSSE w Opocznie prowadzi za pośrednictwem strony internetowej działania informacyjne związane z działalnością Stacji a także podyktowane sytuacją epidemiologiczną oraz aktualnymi zagrożeniami zdrowotnymi. W ramach prowadzonych działań oświatowo-zdrowotnych PSSE w Opocznie prowadziła aktywną współpracę z wieloma jednostkami na terenie powiatu opoczyńskiego, jak np.: placówki oświatowo-wychowawcze, jednostki samorządu terytorialnego, placówki ochrony zdrowia. Zakres prowadzonych działań dotyczył różnorodnych zagadnień z obszaru zdrowia, a podstawowym celem tych działań jest wzrost świadomości zdrowotnej mieszkańców powiatu.

VII. Działania w zakresie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego.

Powiat opoczyński jest powiatem o dominacji rolnictwa. Zajmuje teren 1039 km² i liczy około 80 tys. mieszkańców. Na terenie powiatu brak jest dużych zakładów przemysłowych, dużych ferm zwierząt, czy innych zakładów, które miałyby znaczący wpływ na warunki zdrowia i życia ludzi. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny prowadzi działania profilaktyczne w strukturze Państwowej Inspekcji Sanitarnej, których celem jest zapobieganie zagrożeniom bezpieczeństwa sanitarnego, w szczególności zdrowia ludzi, na poszczególnych etapach procesów inwestycyjnych.

Do podstawowych zadań w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego należy uzgadnianie lub opiniowanie pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych:

- zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko,
- studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,
- projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- projektów decyzji o warunkach zabudowy,
- co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i ewentualnego określenia zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
- dokumentacji projektowej obiektów użyteczności publicznej,
- stwierdzanie zgodności wykonania obiektów budowlanych z projektem budowlanym w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych.

Na podstawie przedkładanych kart informacyjnych przedsięwzięć czy raportów oddziaływania przedsięwzięć na środowisko, analizowano przede wszystkim: skalę, rodzaj oraz usytuowanie przedsięwzięcia. W tym kontekście analizowano wielkość emisji zanieczyszczeń wprowadzanych do środowiska naturalnego, będących skutkiem planowanych do realizacji przedsięwzięć (przede wszystkim: hałas, czy zanieczyszczenie powietrza, w tym emisję odorów), a także rozwiązania techniczne i technologiczne, mające na celu zminimalizowanie oddziaływań negatywnych mogących mieć wpływ na zdrowie ludzi, będących w zasięgu oddziaływania planowanych przedsięwzięć. Wydane opinie dotyczące potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć dotyczyły

przede wszystkim budowy farm fotowoltaicznych, przebudowy dróg, eksploatacji złoża kruszywa naturalnego Stok V w gminie Mniszków, a także przebudowy istniejących zakładów produkcyjnych takich jak: przebudowa masarni w Zameczku, przebudowa zakładu produkcyjnego „Pomorze” w Opocznie.

Łącznie w 2023 r. wydano 37 opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko planowanego przedsięwzięcia i ewentualnego określenia zakresu raportu, oraz wydano 4 opinie uzgadniające warunki realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Ponadto zapobiegawczy nadzór sanitarny brał udział w uzgadnianiu w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych dokumentacji projektowej obiektów użyteczności publicznej. Uzgadniana dokumentacja projektowa dotyczyła w znacznym stopniu budowy małych obiektów budowlanych takich jak: zakłady kosmetyczne, małe obiekty gastronomiczne, świetlice wiejskie, a także przebudowy budynku B Szpitala Powiatowego w Opocznie oraz rozbudowy i nadbudowy II piętra budynku A Szpitala Powiatowego w Opocznie. W rozwiązaniach projektowych analizowano w szczególności zagwarantowanie odpowiednich warunków higienicznych i zdrowotnych poprzez zapewnienie odpowiedniego układu technologicznego pomieszczeń, w tym: dróg czystych i brudnych w zakładach branży spożywczej i ochrony zdrowia, pomieszczeń socjalnych dla pracowników w zakładach pracy, oraz odpowiednich rozwiązań technicznych dotyczących wewnętrznych instalacji takich jak: wody ciepłej i zimnej, ogrzewania, instalacji kanalizacyjnej, oświetlenia oraz wentylacji. Łącznie w 2023 r. uzgodniono 56 różnych dokumentacji projektowych.

Zapobiegawczy nadzór sanitarny ponadto zajmował stanowiska dotyczące zgodności wykonania obiektów budowlanych z projektami budowlanymi w zakresach wymagań higienicznych i zdrowotnych na podstawie art. 56 ustawy Prawo budowlane. W większości zakończonymi obiektami budowlanymi były budowy odcinków wodociągowych i kanalizacyjnych, małych zakładów pracy takich jak: zakłady fryzjerskie, kosmetyczne czy gastronomiczne. Większymi obiektami budowlanymi oddanymi do użytkowania na terenie powiatu w 2023 r. były:

- hala produkcyjna prefabrykowanych elementów żelbetowych na terenie zakładu produkcyjnego „TOMBUD” Tomasz Broń, w miejscowości Kozenin 53c, gmina Sławno,
- rozbudowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Drzewica, ul. Słowackiego 26, gmina Drzewica,

- budowa w trzech etapach fermy drobiu – Etap II obejmujący budowę 1 budynku inwentarskiego - kurnika K4, oraz 6 zbiorników na gaz płynny propan w miejscowości Syski, gmina Mniszków,
- rozbudowa, przebudowa i zmiana sposobu użytkowania budynku produkcyjnego (nr 2) na budynek handlowo - usługowy z instalacjami oraz niezbędną infrastrukturą towarzyszącą ETAP II w Opocznie, ul. Biernackiego 27, na działkach nr ewid. 467/3, 467/4, 1161 obręb 0012 Opoczno, gmina Opoczno (sklep spożywczo – przemysłowy w sieci sklepów ALDI),
- zespół dwóch budynków mieszkalnych wielorodzinnych z garażem podziemnym oraz instalacjami i techniczną infrastrukturą towarzyszącą w Opocznie przy ul. Rolnej, na działkach nr ewid. 150/42 i 150/48, obręb 0007 Opoczno, gmina Opoczno.

Ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw nałożyła na organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego konieczność uzgadniania decyzji o warunkach zabudowy pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych nowych inwestycji. Uzgadniane decyzje o warunkach zabudowy w przeważającej większości dotyczyły warunków zabudowy budynków mieszkalnych jednorodzinnych, a w następnej kolejności warunków zabudowy budynków gospodarczych.

W 2023 r. uzgodniono:

- decyzje o warunkach zabudowy - 59,
- decyzje o lokalizacji inwestycji celu publicznego – 6.

W podsumowaniu należy stwierdzić, że działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego na poszczególnych etapach procesu inwestycyjnego (planowanie strategiczne, zagospodarowanie przestrzenne terenu, projektowanie i realizacja obiektów budowlanych) zapewniają właściwy stan higieniczny i zdrowotny w obiektach, co ma istotny wpływ na poprawę warunków pracy w nowych obiektach, oraz na ogólne warunki życia ludności mieszkającej w sąsiedztwie nowobudowanych obiektów budowlanych. Ogólnie stan sanitarny powiatu w 2023 r. oceniono jako dobry.

VIII. Działania Oddziału Ekonomiczno-Administracyjnego.

Na dzień 31.12.2023r. w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Opocznie było zatrudnionych 28 pracowników, w przeliczeniu na etaty – 26,8.

W nadzorze pracowało 20 osób: w administracji 8 w tym 2 osoby na ½ etatu, jedna na 4/5 etatu.. W Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej pracują 23 osoby z wykształceniem wyższym, a 5 osób z wykształceniem średnim.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny posiada specjalizację w dziedzinie pielęgniarstwa rodzinnego dla pielęgniarek, studia podyplomowe „Organizacja i zarządzanie w ochronie zdrowia” oraz studia podyplomowe „Pielęgniarstwo rodzinne”.

Pozostałe osoby posiadają:- tytuł dr nauk biologicznych - 1 osoba, tytuł I stopnia specjalizacji w zakresie higieny i epidemiologii - 2 osoby. Studia podyplomowe w zakresie „Zdrowia publicznego i środowiskowego” ukończyły 4 osoby, studia podyplomowe „Polityka oświatowa - organizacja i zarządzanie” ukończyła 1 osoba, studia podyplomowe „Organizacja i zarządzanie w ochronie zdrowia” ukończyły 4 osoby, studia podyplomowe „Bezpieczeństwo i higiena pracy” ukończyły 2 osoby, studia podyplomowe „ Zarządzanie bezpieczeństwem i higieną pracy” ukończyła 1 osoba, studia podyplomowe „Higiena i epidemiologia w opiece zdrowotnej” ukończyła 1 osoba, studia podyplomowe „Jakość i bezpieczeństwo żywności i żywienia” ukończyły 2 osoby, studia podyplomowe „Administracja publiczna” ukończyła 1 osoba, studia podyplomowe w zakresie „Zdrowia publicznego ” ukończyły 4 osoby.

Podsumowanie

Zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej są obszerne, zaczynając od bezpieczeństwa żywienia i żywności, bezpieczeństwa wody, realizacji szczepień ochronnych, poprzez zabezpieczenie przed chorobami zakaźnymi i zawodowymi, bezpieczeństwo higieny środowiska, ochronę przed szkodliwymi substancjami, bezpieczeństwo preparatów chemicznych i kosmetycznych, aż do opiniowania i uzgadniania projektów inwestycyjnych oraz infrastrukturalnych. Realizacja powyższych zadań przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Opocznie ma na celu ciągłą poprawę sytuacji sanitarnej i epidemiologicznej w powiecie opoczyńskim.